

Tutu e táxnūu San Pablu iña ñá ñuú Roma

É kākā'án Pablu ni ñá ntákuinti'xe
i, ña ntoo ñuú Roma

1 Xu'u é Pablú u ne, ña kade tsiñu iña Jesúcrístu u. Tsí Xuva kō náki'i da'an ñā ko é víí u pustru ñá ne, tēe tsiñu ña ko é kā'an ntódo u tú'ūn e dóo va'á san nté koo nakáku ō, ²vata ō xe'é Xuva ko xū'u ña nte ntúvi di'na nta'a ña ka'an náa ña, ña é de vá'a tú'ūn e dóo va'á san ³iña I'xá ña, Tó'o ko Jesúcrístu, ñá kanakákú kō. Dā káku ña ñuxiví a ne, tatá vi'i rei Davíí san kúvi ña, ⁴ntá tsi i'xá mii Xuva ko ña vata ō ka'an Espíritū Sántū, ña e dóo va'á san. Divi ñá né, dóo ntii iní ña, da xe ntóto ña dá xi'i ña.

⁵Divi kuēnta iña ña é nī'í nti é víí nti pustru ña. Dōo vá'a o dé ña nī nti e tēe tsiñu ña nti é kā'an ntódo nti tú'un iña ñá ni ñā'a, ña ntántoo da mí'i ká ñuu, vata koo é na kuinti'xe ña Xuva ko kuēnta iña ña. ⁶Divi ntō dí, kana Xuva ko ntō é kuntikin ntó Jesucristu. ⁷Dukuān né, taxnūu u tú'ūn sa'á iña nto, un ntí'i kuē'en dú'va nto e ntántoo nto ñuú Roma, tsi dóo ntio Xuva ko ntō né, kāna ña nto é kúvi nto iña ña.

Xuva ko nī Tó'o ko Jesúcrístu ne, na nāxnūu viko ña nto. Na tā'xi ña é vā'á koo kuntōo nto.

**Pablú ne, ncho ki'in ña
kíkoto ní'ni ña ñuú Roma**

⁸Di'na ne, nakué'e ú sintiá'vi nta'a Xuvā kó kuenta iña Jesúcrístu ni kuēnta iña nto, un ntí'i kuē'en dú'va nto. Tsi dá vādá ka ne, ntáka'an ñá'a san iña nto tsi dóo vá'a o ntákuinti'xe nto Xuva kō. ⁹Kutuni Xúva kō tsí kaniñ nimá ko kade tsiñu ú iña ña, é kākā'an ntódo u tú'ūn va'á san iña I'xá ña. Ini ña tsí ña te kátee da'na u é kakaku nī'í u nto dá kakā'an ntá'ví u ni ñā. ¹⁰Kaikán u nta'a Xuva kō tsí tē ntio ña ne, na tā'xi ña itsi é kíkoto ní'ni ú nto. ¹¹Dōo ncho kiní u nto vata koo é xntii ú nto é kūtuni vá'a nto iña Xuva ko, vata koo é na kuinti'xe vá'a nto ña dí. ¹²E ncho ka'án u ne, é nakíí nima tá'an kō, xé un xé un ō. Xntii ú nto é na kuinti'xe vá'a nto ne, xntii ntō kó dí vata koo é na kuinti'xe vá'a ká ko dí.

¹³Ntō'ó ta'an ko, ntio ko é na kūtuni nto tsí e dóo ki'in itō ncho kíkoto ní'ni ú nto. Ntá tsi neé ntí'i

tsi kakuvi da ti vata kuvi ki'ín u. Ncho ki'ín ú mi ntántoo nto vata koo é na nāni'í ko ña kúnaa nima í san, ña ñu'u ta'án nto, vatā o nāni'í ko nima ñá xio ñuú san di. ¹⁴Xu'ú ne, vata te tanūu ú iña un nti'í nti'í ña'a san, kuān te ña e dóo tu've i ne, kuān te ña e dóo ntā'ví di, kuān te ña e dóo ki'ín iní í di ne, o dóo tuntu ña. ¹⁵Dukuān e dóo kant'i iní ko é ki'ín ú ñuú Romá di vata koo e kík'a'an ntódo ú ni ntō tú'un va'á san iña Xuva ko.

É kúvi vii tú'un va'á san

¹⁶Ñá tē neé kakuka'an nuú ko te kāl'an u tú'un va'á san. Tsi diví é kúvi vii é nakākú Xuva ko da xóo ka ña'a, ña é kuinti'xe i, di'na ña Israeé san ne, o kuān te ña túku tatá i di. ¹⁷Tsi tú'un va'á san ne, kanañē'e ko nté koo ntuvá'a o ni Xuva kō: tsí da mii kuē'en tsi é na kuinti'xe ko ñā. Tsi uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō: “Xoó ña'a, ña é ntūvá'a ni Xuva kō tsi kuinti'xe i ña ne, ní'i ña ntuví vā'á iña ña”, ka'an.

Nee iña é kuétsi ña'a san

¹⁸E dúkūn kan vé'xi e dóo donchu'ví koo nto'o ña'a é kaxe'é Xuva ko kuēnta iña kuétsi ña kini ntáa san. Tsi da xé ña vā'a nima ñá ne, ntē ña da vā'a ña é kīnī ta'an ña nee iña é nuu é ntaā í iña Xuva ko. ¹⁹Ini vā'a ña nee iña é kúvi kiní o iña Xuva ko, tsí mii ña xe'é ña é kūtuni ña. ²⁰Ña kúvi kīni o nté kaa Xuva kō, ntá tsi nté da de kú've Xuva ko ñūxivi san ne, kutuni ko tsi dóo ka'nu ña. Kutuni ko tsi Xuva nti'xe ko ñā dá ini o un nti'i nuū

i é de kú've ña. Dukuān ne, xoxó kuvi ka'án i tē ñá ini i te ió Xuva kō. ²¹Kuān té ini ña é ió Xuva kō ne, ña ni ntío ña kunuu iní ñá ña, ntē ña ni ntío ña naku'é ña sintiá'vi nta'a ña di. Dukuān né, eni ntu'u ñā dé kuení ña da nēé ka nuu i é kīni kaa é ntē ña vada mí kaidiá'vi. Vata tsi tē ña té neé ini kue'en ña. ²²Dotō tsi ntáka'an ñá e dóo ki'ín iní ña, ntá tsi dóo tuntu ña. ²³Ña ni ntío ña kunuu iní ñá Xuva kō, ña é kántíto ntii dañu ntūvi ne, ínuu iní ñá nuu i é de vā'a mii ñā. Ntāvá'a naā ñá ña'a, ña ntáte'u kúñu i tē xi'í, nī láa, kīti ntaíko sán di, ni kīti é ngimi dí'ín i, ni kōó san di. Diví tē ntáde ña xuva ñā.

²⁴Dukuān ne, ña ni íde ká Xuva ko ña kuēnta vata koo é na vii mii ña dá nēé ka nuu i é kīni kaa é ncho víi ña. Ntaxé'e ña doka'an tá'an ña. ²⁵Náa í é nantuku ña nēé é nuu é ntaā i iña Xuva kó ne, ntánantuku ñā dovete. Kudii núu i é de vā'a Xuva kō san ntaínúu ini ña ne, ntá tsi ñá te ntaínúu ini ña mii ña é de vā'a san, tsí mii ñā é ntío é kada ka'nu o ña ntii dañu ntūvi. Kuan tsi koo na kōo.

²⁶Dukuān né, tsoo mii Xuva ko ñā é na vii mii ñá da nēé ka nuu i é kīni kaa é ntío ña. Un tsi nté ñad'i'í san ntánatsoo mii ña xīi ña ne, da ntaíntóo ni'i ña ñad'i'í ni'i ña. ²⁷Kuan tsí o ntáde ñatí san di, e ntánatsoo mii ña ñad'i'í ñá ne, da ntáde ña kuétsi ni ñatí ni'i ña. Ntē ña ntákuka'an nuu ña e ntáde ña é kini kaa san ni tā'an ña. Kuétsi mii ña te kaxé'e Xuva ko ñā é ntō'o ña, da xe dóo kiní o ntáde ña.

²⁸Dā xé ña ni ntío ña'á san kutuni ñá xoo é Xuva kō ne, tsoo mii

Xuva ko ñā é na víi ka ñā da nēé ka nuu i é kīni kaa e táva díki mii ñā. ²⁹Un tsi ñu'u tsitū nima ñā é un ntí'i nuū i é kīni kaa: Ntákiidi ni'i ñā tuku ñādī'i, ñā é ñā te ñādī'i mii ñā. Ntáde xení ñā ni tā'an ñā. Dōo ntákuinima ñā iña ta'an ñā. Ntáde ñā é un ntí'i nuū i é kīni kaá di. Dōo ntákune'u iní ni tā'an ñā. Ntaé'ní ta'an ñā. Ntánāa núu ñā ni tā'an ñā. Ntaéni ntā'ví ñā ta'an ñā. Ntántukū nuu iní ñā é un ntí'i nuū i é kīni kaa. Ntáde vete ñā ni tā'an ñā. ³⁰Ntáka'an kīni ñā iña ta'an ñā. Nā ntio kue'en tsí ñā Xuva kō. Dōo xení ñā. Dōo na'nu ncho víi ñā. Dōo ntáde na'nu ñā nuu ñā'á san. Ntántukū nuu iní ñā é vii ñā é kīni kaa san. Nā ntákuinti'xe ká ñā é ntáka'an úva ñā ni di'i ñā. ³¹Nā ntio ñā kīni ñā é vā'a. Nā ntáde ntaa ñā é ntáka'an ñā. Nā ntákuinima ñā nté uun ñā'a. Nā ini ñā é kāda ka'nu iní ñā ni tā'an ñā. Nā ntántunta'ví ini ta'an ñā. ³²Nā kuān ntāa sán ne, ini ñā tsí kaka'an Xúva ko te xōo ñā'a é kuān ó kade ñā ne, ní'i ñā doxi'í san. Tsí kuān té ini ñā ne, ñā ntáde ñā kuenta. Kuan tsí o ntáde ñā ne, dōo diní ñā te kuan tsí o ntáde ta'an ñā di.

**Kade ku'vé Xuva kō nee
iña é nuu é ntaā i**

2 Divin é kaxntēkún kū'vén ta'an o ne, ñā ku kā'an te ñā tuvi kuétsi o divin di. Tsí da nēé ka nuu i é kaxntēkún kū'vén ta'an o ne, kaxntēkún kū'vén miin kúñu ō di, tsí divin ne, dadii tsi kaden vatā ó de ñā di. ²Ini o tsí Xuva kō ne, kaxntēkú ku'vē ñā nee é nuu é ntaā i iña ñā é kuān ó kade san.

³Divin é kaxntēkún kū'vén ta'an o ne, ¿dadii xntu ku kuān ó den ni ñā'a, ñā é iō kuetsí i san? ¿Vá ñā ntu ní'i o é ntō'o o é ta'xi Xuva kō, kuini o? ⁴¿Nté kui kanantiin ni'nin ntun e dōo vā'a o de Xuva ko ni ō? ¿Vá ñā ntu ní'i o é ntō'o o, tsi dōo ka'nu iní Xuva ko, te kuini o? Dōo vā'a o de ntí'xe Xuva ko ni kō. Dukuān é ntio ñā é natū'vi ko kuétsi ko ntā'a ñā. ⁵Ntá tsi divin né, dōo do'ōn. Nā ntio o é ntiko kōōn nta'a Xuva kō. Kadā'vin kuétsi miin kúñu ō é káteen vā'an é ntō'o o san é ni'i o tē xee ntúvi é ta'xi Xuva kō é nto'o kō. Da kidāā ne, kutuni ko tsi dōo vā'a o xntéku kū'vé Xuva ko iña kó ⁶tē nakene ntódo ñā kō, xe un xé un ō, nee iña é idé ō. ⁷Iō ñā ne, ntáxio ntii ñā é vii ñā nuu i é vā'a. Ntántukū nuu iní ñā é kā'an vā'a Xuva ko iña ñā ne, ntántukū nuu iní ñā nté koo ni'i ñā ntuvi vā'á iña ñā é ñā ntí'i. Nā sá'á ne, kué'e Xuva ko ntuvi vā'á iña ñā ntii dañu ntúvi. ⁸Ntá tsi iō ñā'a, ñā é da mii tsí e ntáde kuení i iña mii í ne, ñā ntio ñā kuinti'xe ñā é nuu é ntaā i, tsí ncho vii ñā é kīni kaa san. Kudiin Xúva ko ni ñā ne, kué'e ñā ñā é ntō'o ñā. ⁹Un ntí'í ntí'í ñā'a, ñā e ntáde é kīni kaa sán ne, un vā'a tsi nto'o ñā kidaā, un vā'a tsi nantí'i ñā iní ñā, di'na ñā Israeé san ne, da kidāā ne, ñā é tūku tatá i sán di. ¹⁰Ntá tsi un ntí'í ntí'í ñā'a, ñā e ntáde é vā'á san ne, kué'e Xuva ko ñā e dōo va'á iña ñā. Ká'an Xuva kō tsi dōo va'á ñā ne, kué'e ñā é vā'á koo kuntōo ñā di, di'na ñā Israeé san ne, da kidāā né, ñā nguii sán di. ¹¹Kuenta iña Xuva kó ne, nté uun xuvi uun nínu ō, tsi kuédadii ntí'i

tsō. ¹²Un ntií ntií ña'a, ña e ñá ini lei Muísee san ne, kūnaá ña te iō kuetsí ña. Ntá tsi ña ku'e Xuva ko ña é nto'o ña vatā ó kaka'án leí san, tsí ña ntáduku ntée ña lei tsíkan. Ña é ntoo ni'i leí san ne, xntékú kū'vé Xuva ko ña vatā ó kaka'án leí san. ¹³Ñá tē ña e ntátekú tsi i leí san é vā'á ña nuu Xuva ko, tsí tē ntáde ntaa ña é kākā'an. ¹⁴Ntá tsi ña tuku tatá i sán, kuān té ña ini ñá leí san ne, ntáde ntaa ña dikí tsi mii ña vatā ó kaka'án leí san ne, vata tsi te iō lei iña ña. ¹⁵Ntá tsi tē kade ña é vā'á ne, dito tsí nuu leí san nima ña. Dikí mí ña ini te vā'á ó kade ña ne, o ña vā'á ó de ña. ¹⁶Kuān koo kuvi te xee ntúvi é xntékú kū'vé Xuva ko kuēnta iña Jesúcristu núu i é ñu'u xū'ú nima ñá'a san, vatā ó kaka'an tú'ún va'a é kākā'an ntódo ú san.

Ña Israeé san ni lei Muísee

¹⁷Divin é kākā'an tsí ña Israeé san ne, tuvin ni'in lei Muísee san ne, dōo ka'nun kuini o é inin Xúva kō di. ¹⁸Dōo ínin nee é ntio Xuva kō é vii o. Dōo ínin nee iña é díí ka va'a é vii o, tsi dóo tu'vé o leí san. ¹⁹Dōo ínin nté koo nañ'e'en ñá kuāá san itsi, nté koo naxi'ín nuun nuu ña'a, ña ntántoo mí iñi nēe san, kuini o. ²⁰Dōo ínin nté koo nañ'e'en ñá tuntú san, nté koo nakuā'an i'xa ikín san é ña te nee ini, kuini o. O te dā xé tuvin ni'in leí san ne, dōo ki'in iní ó, dōo ínin nee iña é nuu é ntaā i, kuini o. ²¹Divin é kanakuā'an ta'an o ne, ínté kui ña kánakua'an miin ntūn kúñu o kuan? Divin é kākā'an ntódon é ña ku dú'u o ne, ínté kui miin ntūn

ne, kadú'un? ²²Divin é kākā'an é ña vií o é kini kaa ni ñad'i ñá'a sán ne, ínté kui miin kūn né, kuān ó kaden? Divin é ña ntío kue'en tsí o santu e ntúv'á nāá san ne, ínté kui kaidon dú'un ntun é á'vi i é ió ini ukún i kán kuan? ²³Divin né, dōo ka'nu kaden é ínín leí san, ntá tsi kaidon ntítan Xuva kō, tsí ña káden ntaan é kākā'an ña. ²⁴Nuu é ntaā i é ūve na'a kaka'an tú'un Xuva kō é divi kuetsí o e ntáka'an káni ña tuku tatá i san iña Xuva ko.

²⁵Te káden ntaan leí san ne, kainuu á'vi nti'xe é tē'nte kúñū é ixi ó vata koo é díto na'a i é kádukun ntéen Xuva kō. Ntá tsi tē ña káden ntaan leí san ne, é ntaā í te tē'nte. ²⁶Tē ña tuku tatá i san kada ntaá ña vata tsí ó kaka'án leí san ne, kuān té ña ni té'nte kúñū é ixi ñá ne, kuédadii tsi ña ni ñá é te'nte é ixi í san kuenta iña Xuva ko. ²⁷Kidáā ne, ña é káde ntaá leí san ne, kuān té ña ni té'nte ñá ne, xntékú ku'vē ñá o, tsí ña káden ntaan, kuān te ínín leí san, kuān te té'nte kúñū é ixi o. ²⁸Tsí uun ña'a, ña é ña Israeé nti'xe ne, ñá te da mii tsi atá í san é kuntéé na'a i, ²⁹tsí na kuntéé na'a i nima ñá san di. Kuān te káde ña é un nti'i vatā ó kaka'án leí san ne, ntá tsi te vā'á nima ñá ne, divi é nuu á'vi iña Xuva ko. Ña te ñá'a san ká'an ña te dóo va'á ña, tsí mii Xuva ko ká'an ñá tē dóo va'á nti'xe ña.

3 Te kuān ó ne, ívá ña ntu te vā'a o é vii o ñá Israeé san? Ívá ña ntu te kaidiá'vi é tē'nté kúñū é ixi ko? ²Ímí'i ntū é ña'a? Tsi dóo titín nuu i é kaidiá'vi. É kuvi ūun ne: xtūví Xuva ko tú'ún ña nta'a

ña Israeé san é na kuntoo ni'i ñā.
³Ntá tsi te iō ñā é xtuvī mii ñā é kakuinti'xe ñā Xuva kō ne, čvá dukuan ntū é xtuvī mii Xuva ko é kāda ntaa ñā é kākā'an ñā? ⁴iÑā'á ni san! tsí Xuva kō né, da miī é kakuntaa ntí'i é kākā'an ñā, kuān té un ntíi ntíi ñā'a sán ne, dōó vete ñā. Tsí vatā ó uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō:

Kūtuni ñā'a san tsí nuu é ntaā i é kākā'an.

Kuvi víin te xntēkú ku'vē ñā o, ka'an.

⁵Ntá tsi tē díi díi ka kutuni ñā'a san tsi dōó va'á kue'en Xúva ko te kinī ñā tsí xo'ō né, dōó kini ntāa ō ne, čnté ntu koo ka'an o? čVá kā'an ntú o tsí ñā vá'ā ó de Xuva ko te kata'xi ñā kō é nto'o ko kuēnta iña kuétsi kō? (Kaka'án u vatā o dá doto tsí ntáka'an ñā'a san.) ⁶iÑā'á ni san! tsí tē díi Xuva ko kini kaa ñā ne, čnté ntu koo xntēkú ku'vē ñā ñuxiví san? ⁷Tē díi dovete é kākā'án u sa kade i é nāxi'í nuu ka'nu é nuu é ntaā i iña Xuva kó ne, čnté kui kaka'an kú ñā é iō kuétsi ko kuan? ⁸čŌ díi ka ntu vá'ā o é víi u é kinī kaa san vata koo é na ki'xi é vā'á san? Tsí iō ñā ne, kudii dovete ntáka'an ñā é kuān ó kanakuā'a ntí. Ntá tsi ñā kuān ntāa sán ne, vá'ā ó te ni'i ñā é nto'o ñā nta'a Xuva kō é kuān ó ntáka'an ñā.

Un ntí'i o iō kuétsi kō

⁹čNté ntu koo ka'an ó kuan? čVa díi ka ntu va'á ñā Israeé san é ñā nguii sán, te kuinī nto? iÑā'á ni san! Tsi nte dí'na nañé'e nti e kuédadii ntí'i tsō é iō kuétsi ko, kuān té ñā Israeé ó, kuān té tuku

tatá kō. ¹⁰Tsí uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō:

iNté uun xoxo káde i é vā'a!

¹¹Nté uun xoo é nuu dikí i é vā'a. Ntē ñā xoxó kanantuku i Xuva kō.

¹²Un ntí'i ñā ntádita ñā itsi mii ñā. Un ntí'i ñā natívi ñā nima ñā. iNté uun ñā tē kade ñā é vā'a!

¹³Ini dukun ñā ne, vata kaa ñāñā é kántii ntaa.

Xaa ñā ne, dovéte kakā'an.

Ñii xu'u ñā ne, xi'i ntídí koó san.

¹⁴Ñu'u tsitu xū'u ñā tú'un e dōó kini kaa.

¹⁵Xtun dí'ín ñā ne, koó dā ntaínu kantaa é kātí niñi ñā'a san.

¹⁶Dā mí'i ka ntaíka ñā ne, ntádē xení ñā ni ñā'a san, ntánantō'o ñā ñā dí.

¹⁷Ñā ini ñā é vā'á koo kuntoo ñā ni tā'an ñā.

¹⁸Ñā ntaú'vī kue'en ñā Xuva kō, ka'an.

¹⁹Vi'a vé ne, ini o tsí da nēé ka nuu i é kākā'án leí san ne, iña ñā e ntáduku ntée i. Tsí tuví leí san vata koo é da kaniñi ñuxiví san kó'xo nteē ñā kuenta iña Xuva ko, é xoxo kuvi ká'an i é ñā tuvi kuétsi i. ²⁰Tsi nté uun ō ñā kuvi ntuvá'a o ni Xuva ko te kāda ntaa o é kākā'án leí san. Tsí leí san ne, da ti tsi é kūtuni ko é iō kuétsi kō.

Ntuvá'a o ni Xuva ko te kuinti'xe ko ñā

²¹Veví ne, é nañé'e Xuva ko kō nté koo ntuvá'a o ni ñā ne, ntá tsi ñā te kuénta iñā leí san. Tsí leí san ni tū'un é kā'an ntódo ñā ka'án naa Xuva ko kídaā ne, ntada ntaa ²²tsí ntuvá'a o ni Xuva kō, un ntíi ntíi

o, te kuinti'xe ko Jesūcristú san. Kuédadii tsi kade ña ni kō, xe un xé un ō, ²³tsí un ntíí ntíi o ntáde o kuétsi. Xoxó kuvi xee tá'an i e dóo va'a é ió iña Xuva ko. ²⁴Ntá tsi dóo vá'a o dé Xuva ko ni kō, tsi tá'xi ña doméni é ntuvá'a o ni ñā. Tsi nakáku ña ko kuétsi ko kuēnta iña Jesúcristu. ²⁵Tsí Xuva kō né, taxnūu ña Jesucristu é kāti ña niñi ñā vata koo e ntá'vi ñā kuétsi kō. Kade ka'nu iní Xuva ko ni ko te kuinti'xe ko Jēsuu. Tsi divi ña kanañ'e ñā kō tsí Xuva kō né, dōo va'a ñā. Te kuan tsi ō nakuíta nti'xin ña kuétsi ña é intóo kídaā ²⁶Tsi dóo ka'nu iní ña ni ñā né, kuan tsi ó kanañ'e ñā kō vevíi di e dóo va'a ñā é kānakate ña kuétsi ko te kakuinti'xe ko Jēsuu.

²⁷Kidāā ne, ¿mí'i ntu kuvi ka'an o e dóo divi o nūu Xuva ko? Ñā kúvī. Tsi ña te é kāde ntaa o leí san, tsí da xe é kakuinti'xe ko ñā. ²⁸Dukuān ne, xée ō kútuni ko tsí ntuvá'a o nuu Xuva ko te kakuinti'xe ko ñā, ñā té é kāda ntaa o leí san. ²⁹Xuva kō ne, ¿vá mii ntu Xuvā ña Israéé san ña? ¿Ñā ntu te Xuvā ña tuku ñuú san di? ¿Nté kui ñā'a? ³⁰Tsí uun tsi Xuva kō, ña é kantavá'a nima ña é kakuinti'xe i ñā, kuān te té'nte é ixi ñā ne, o kuān té ñā'a. ³¹Kidāā ne, é kakuinti'xe ko Xuva kō ne, ¿vá kanakatsin ntu ō leí san? iÑā'á ni san! tsí díí díí ka ntii kāda ntaa o leí san te kakuinti'xe ko ñā.

Kini o nté ō dé Abraan

4 Vi'a vé ne, ¿neé ntu ni'i uva ata ko Ābraán san, te kā'an o? ²Tē dí ni nī'i Ābraán san ntuví vā'a iña ña kuenta iña i é vā'a é idé ña ne, kuvi víi ka'nu ña kídaā, ntá tsi

ña te núu Xuva ko. ³Tsí kutuni ko nté o ūve na'a kaka'an tú'un Xuva ko iña ña: “Tsí Ābraán sán ne, da xe kuinti'xe ña Xuva kō né, dukuān é kākā'an Xúva kō tsi dóo va'a ñā”, ka'an. ⁴Vi'a vé ne, te iō ñā kade tsiñu ne, ñā té doméni káde tsiñu ña, tsi kuétsi é ntuvá'vi ña kuenta iña tsiñu é kade ña san. ⁵Ntá tsi xoo é kakuinti'xe i Xuva kō, ña é kānakate kuétsi ña é kīni ntáa sán ne, kuān té ña ni ide ña nté uun é vā'a, ntá tsi ni'i ña é vā'a nta'a Xuva kō tsí da xe kuinti'xe ña ña. ⁶Kuan tsi ka'an Dávií san di, dá kakā'an ña tsi dóo diní ñā'a san, ña é ntuvá'a ni Xuva ko, kuān te nté uun nuu i é vā'a ña ni ide ña. ⁷Sá'a kākā'an Dávií san:

Nté kui vá'a ñā'a, ña e dé ka'nu iní Xuva ko ni i nuu i é idé ña, ña é nakate Xuva ko kuétsi i.

⁸Nté kui vá'a ñā'a, ña é ña kade Xuva ko kuēnta kuétsi i, ka'an ña.

⁹¿Vá da mii xntū ña é tē'nte é ixi í ntáduku ntée ña é nī'i ña é vā'a san nta'a Xuva kō? ¿Ñā ntu te kaduku ntée tuku ñā'a sán di, kuān té ña ni te'nte é ixi ña? Tsi vatā ó kaka'an dí'na ntí ne, Ābraán sán ne, ntuvá'a ña ni Xuva kō tsí da xe kuinti'xe ñā ña. ¹⁰Ntá tsi, ¿amá ntu ntuvá'a ña ni Xuva kō? ¿Dā rkontúví e té'nte é ixi ñā san ne, o dí'na ntu? Ñā te dā rkontúví, tsí dí'na dā te'nte é ixi ña. ¹¹Tsí rkontúví ne, tē'nte é íxi Ābraán san é vata kaa na'a i tsí dí'na ntuvá'a ña ni Xuva kō da kuinti'xe ña ña. Dukuān né, divi Ābraán san kuvi ña vata kaa uva ūn ntíí ntíí ñā'a, ña é ntákuinti'xe i Xuva ko, kuān te ñā'a, ña é

ña ni té'nte é ixi i, tsí kuan tsí
o ntántuvá'a ña ni Xuva kō dí.

¹²Dadii tsi kúvi ña ūvá ña é te'nte
é ixi í san, tē ntákuinti'xe ñá ña dí,
vata tsí o dé uva ata ko Ábraán san
dá vata té'nte é ixi ña.

**Kakuntaa e tá'xi Xuva ko xu'u
ña, te kakuinti'xe ko ñā**

¹³Xé'e Xuva ko xu'u ña ni Ábraán
san tsí ñuxiví sa ne, kuvi iña ñá
ni ūn ntíí ntíí i'xá ña. Ná te ni
ká'an Xúva ko ni Ábraán san te dā
xé kade ntaa ñá leí san, tsí da xe
kuínti'xe ña Xuva kō né, dukuān
ne, kaka'an Xúva kō tsi va'á ña'a
ña. ¹⁴Tsí tē dí da mii tsí ña é ntoo
kuenta iñá leí san ni'i ña é vā'a
é kaka'an Xúva kō ne, é ntaā i e
kuínti'xe ko Xuva kō, tsí ña váda
kaidiá'vi é ta'xi Xuva ko xu'u ña te
kuan ō. ¹⁵Tsí te kuēnta iñá leí san
ntoo ō ne, da mií é ni'i ko é nto'o
kō. Ntá tsi tē dí ña tuví leí san ne,
ña túvi kuētsí ko tē ña ni de ntāa o
vatā ó kaka'an.

¹⁶Dukuān ne, núu i é xe'é Xuva
ko xū'u ña é ku'é' é ña doméni
i'xá Abraán san ne, kuenta iña i é
kuínti'xe ña. Ná te da míi tsi ña
ntáde ntaa leí san é ni'i ña sá'ā, tsí
da xōo ka ña'a, ña e ntákuinti'xe
i Xuva ko vatā o dé Abraán san.
Dukuān ne, kuvi ka'an o tsí Abraán
sán ne, kuvi ña uva ata ko ūn ntíí
ntíí o. ¹⁷Kuan ō kúvi vatā ó uve
na'a kaka'an tú'un Xuva kō: “Xu'u
dé kû'vé u o é víin uva ñā'a, ña
ntántoo da vādá ka ñuu.” Kuan ō
ka'an Xúva ko ne, kuínti'xe Abraán
san tsí kuvi víí Xuva kō, ña é
kanantōto ña xi'i, ña é kadē kû'vé
nuu i é ntē vata koo.

¹⁸Kuān té ita ntí'xin ntuvi é kōo
i'xá Abraán san ne, ntá tsi kanií
nima ñá inúu ini ña é kaka'an Xúva
kō ni ña tsí ña te nté kaa i'xá ña
koo. Dukuān é kuvi ña uvatā ña
ntántoo da vādá ka ñuu san, vata ō
ka'an Xúva ko ni ña e dóo titín i'xá
ña koo. ¹⁹Abraán san ne, kuān te é
uun sientu kuía ña, ntá tsi ña ni tee
dá'na ña é kuínti'xe ña é kōo i'xá ña
vatā ó kaka'an Xúva ko ni ña, kuān
té ini ña tsi é ita ntí'xin ntuvi é
kōo i'xá ña. Ini ña tsí ñadi'í ñá Sará
ne, vata kúvi kōó kue'en tsi i'xá ña.
²⁰Ná ni dē kuení ña tē ña kada ntaa
Xúva ko nuu i é xe'é ña xu'u ña ni
ñā. Ná ni xtuví mii ña é kuínti'xe
ña, tsí da díí díí ka kuínti'xe ña ne,
kaka'an ña tsi dóo ka'nu Xuva kō.
²¹Ini vá'a ña tsí kuvi víí Xuva ko
da nēé ka nuu i é kātā'xi ña xu'u
ña. ²²Dukuān ne, kaka'an Xúva kō
tsi dóo va'á ña kuenta iña i e dóo
kuínti'xe ña.

²³Ná te da mii tsi kuēnta iña
Ábraán san é ūve na'a é kaka'an
Xúva kō e dóo va'á ña'a ña, ²⁴tsí
kuenta iña kó dí. Tsí kuān koo
ka'an Xúva ko iña kó te kuínti'xe
ko ña, divi ñā é nantōto ña Tó'o
ko Jēsuu dá xi'i ña. ²⁵Tsi Tó'o ko
Jēsuú ne, ntūvi ña kuenta doxi'í san
kuenta iña kuétsi kō né, dā ntóto
xtuku ña vata koo é ta'xi ña ko
ntuvi vā'á iña kó nuu Xuva ko.

É ntuvá'a o ni Xuva kō

5 Dukuān ne, é ntuvá'a o ni
Xuva kō, da xe kuínti'xe ko ñā.
E vá'a tsi ō ntántoo o ni Xuva ko ve
kuēnta iña Tó'o ko Jesūcristú san.
²Tsí da xé kuenta iña ña é ni'i ko
é vā'á nta'a Xuva kō, tsi ntánuu iní

ko ñā. Ne, kutu ntántoo o ni ñā ñā ñā. Dōo diní ntoo ō ve, tsí ntantétu ō é ta'xi Xuva kō e dōo va'á iña ñā tē náxee o ntá'a ñā. ³Ñá te da mii tsi sá'á ñā, tsi dōo diní kō dí tē nee iña e ntánto'o ko ñūxiví sa. Tsí te dōo ntánto'o kō né, kuan kōo kutú've ko é díí ka kuka'nu iní kō. ⁴Te kūka'nu iní kō né, dōo va'á koo kuita nti'xin vá'a ko tē íto nteé Xuva ko kō. Te itá nti'xin vá'a o ne, ntánuu iní ko tsí ni'i ko é vā'á nta'a Xuva kō. ⁵Ñá te da ti tsi é ntaā i e ntánuu iní ko Xuva kō é ni'i ko é vā'á nta'a ñā, tsi tá'xi Xuva kō Espiritū Sántū san, é kunūo ñā nima kó ne, kata'xi ñā é kūtuni ko tsi dōo kakuinima Xúva ko kō.

⁶Tsi dá ñā ni kuvi nakakú mii ō kúñu kō ne, ura va'á xi'í Cristu kuénta iña ko, xo'ō e dōo kīni ntáa ō. ⁷Á tē nté uun xoxo é kué'le ntuvi iña i kuénta iña tá'an i, kuān te dōo va'á ñā'a ñā. Á te dā mii io ñā'a, ñā é kenē ini i é kūvi kuenta iña ñā e dōo va'á kue'en. ⁸Ntá tsi Xuva kō ne, nánē'e ñā kō tsi dōo kakuinima ñā ko, tsí Cristú san xi'i ñā kuenta iña kó xo'ō, kuān te dōo iō ka kuétsi kō. ⁹Vevii ne, da xe é ntuvá'a o ni Xuva ko kuénta iña ñā'i e éti ñā ne, čvá ñā ntu te díí ka nakakū ñā ko é nto'o kō san? ¹⁰Xo'ō ne, ntuvá'a o ni Xuva kō da xé xi'í I'xá ñā kuenta iña kó, kuān té ñā ni ntío ko ñā kídaā. Vi'a vé ne, da xe é ntuvá'a o ni Xuva kō né, čñā ntu te díí díí ka ni'i ko ntuví va'á iña kó nta'a ñā kuenta iña ntuvi iña I'xá ñā? ¹¹Ñá te da mii tsi sá'á ñā, tsí dōo diní ko kuntoo o ni Xuva kō vevii, da xe é ntuvá'a o ni ñā kuénta iña Tó'o ko Jesūcristu.

Adaan ní Cristu

¹²Kídaā ne, uun ñā'a tsi ñatíí san idé ñā é kī'ví kuétsi san ñūxiví a. Kuenta iña kuétsi sán ne, xé doxi'í san ñā. Dukuān ne, un ntíí ntíí ñā'a san duku ntée ñā doxi'í san, tsí un ntíí ntíí ñā idé ñā kuétsi san. ¹³Un tsi nte dí'na dá xtúví Xuva kō leí san ne, é dukuan io kuétsi ñūxiví sa. Ntá tsi ñā ni kátāví ñā'a san kuétsi, tsí da xé vata koó leí san. ¹⁴Ntá tsi kuvi idé doxi'í san ni ūn ntíí ntíí ñā'a san nte ntúvi da íka Ādaán san un tsi nte da íka Muisee. Tsí xi'i un ntíí ntíí ñā'a, kuān té ñā te ni de dō'o ñā vatā o dé Ādaán san. Tsí divi nāa Ādaán san ñā é kī'xi rkontuvi.

¹⁵Ntá tsi kuétsi Ādaán san ne, ñā kúvi ntada dadíi o ni doméni e tá'xi Xuva ko kō. Tsí uun ñā'a tsi ñatíi ntúku ñā kuétsi sán ne, dukuān né, dōo titán ñā'a xi'i ñā. Ntá tsi díí díí ka vā'ā o dé Xuva ko ni kō e tá'xi ñā kō doméni uun ñā'a ká ñatíi, ñā nani Jesūcristú ne, ñā te nté kaa ñā'a ni'i ñā é vā'á nta'a Xuva ko kuénta iña ñā. ¹⁶Kuétsi Ādaán san ne, ñā kúvi ntada dadíi o ni doméni e tá'xi Xuva ko kō. Tsí kuenta iña úun tsi kuétsi Ādaán san é vē'xi é nto'o ko iña un ntíí ntíí ñā'a san. Ntá tsi doméni e tá'xi Xuva kō né, divi é ntuvá'a o ni ñā, kuān té ñā te da díí kuétsi kō. ¹⁷Kúvi idé doxi'í san dé kù'vé kuenta iña kuétsi uun ñā'a tsi ñatíí san, ntá tsi díí díí ka kada kú'vė ó, xo'ō é ni'i ko e dōo va'á iña Xuva kó, xo'ō é ni'i ko doméni é ntuvá'a o ni ñā kuénta iña úun ká xtuku ñatíi, ñā nani Jesūcristu.

¹⁸Dukuān ne, un ntíí ntíí o ní'i ko é nto'o ko kuēnta iña kuétsi é idé Adaán san. Ntá tsi kuenta iña núu i é vā'a é idé Jesucristú ne, ní'i ko ntuví vā'á iña ko, un ntíí ntíí o é nākate ña kuétsi kō. ¹⁹Tsí da xé ña ni kuintí'xe uun ña'a ñatíí san é kākā'an Xúva kō ne, ñá te da dii ñá'á san xio kuétsi ñā. Ntá tsi kuenta iña i é idé ntaa úun ká tuku ñatíí san é kākā'an Xúva kō ne, ñá te da dii ña'a ntuvá'a ña ni Xuva kō.

²⁰Kúkř'ví leí san vata koo é dií dií ka kukue'e kuétsi san. Ntá tsi dā kúkue'e kuétsi sán ne, dií dií ka vā'á o dé ka xtúku Xúva ko ni kō. ²¹Tsí vatā o dé kú've kuétsi san e tá'xi doxi'i iña kó ne, kuan koo na kāda kú've doméni é kata'xi Xuva kō, é ní'i ko ntuví va'á iña ko ntii dañu ntúvi kuenta iña Tó'o ko Jesūcristu.

E xí'i o kuēnta iña kuétsi san, ntá tsi ntantíto o kuēnta iña Cristu

6 ¿Nté ntu koo ka'an o vé kuan? ¿Vá ntukū ká ntu o kuétsi san vata koo é dií ka kada ka'nu iní Xuva ko ni kō? ²iÑā'á ni san! ¿Nté ntu koo kuntōo ká xtuku o é ntuku o kuétsi san?, tsí vata tsi tē xi'i o kuēnta iña i. ³¿Ñá ini ntú nto tsí dá ítsi ntute o ne, uun tsi kúñū ntúvi o ni Jesūcristú san ne, vata tsi te dādii xi'i o ni ñá dí? ⁴Dukuān né, dā ítsi ntute o né, vata tsi tē intú'xi dadii o ni ñā dí vata koo é ntoto xtuku o ni ñā é ní'i ko ntuví xēé iña ko, vata o ntóto xtuku Cristu dá xi'i ñā, tsi dóo ka'nu Xuva kō.

⁵Tsí te dadii o ni Cristu dá xi'i ñá ne, kuan tsí koo ní'i dádii ko ni ña ntuví vā'á iña ko. ⁶Ini o tsí

nima káni kaa ko nakūntéé dadii ni Cristu ntíkā krusi kan vata koo é na ntí'i é kúvi víi kuétsi san ni ko. Dukuān ne, ña kantío é víi ka o é ntio nima káni kaa kō. ⁷Tsí tē xi'i ó ne, ntí'i kuétsi kō. ⁸Tē xi'i dádii o ni Cristú san ne, kanuu iní kō tsí kuntoo dadii o ni ñā. ⁹Ini o tsí da xe ntóto Cristu dá xi'i ñá ne, nté uun ito ña kuví ka ña. Ña kuví ká vii doxi'í san ni ñā. ¹⁰Dā xi'í Cristú san ne, uun ito tsi xi'i ñá kuenta iña kuétsi san. Ntá tsi é kántíto ña vevíí ne, kuenta iña Xuva ko túvi ña. ¹¹Víi nto kuenta tsi é xi'i ntó kuenta iña kuétsi san, ntá tsi ntantíto nto kuenta iña Xuva ko, é uun tsi kúvi nto ni Jesūcristu.

¹²Dukuān ne, ñá ku da vā'a ká nto é kadā kú've kuétsi san iña nto é vii ntó da nēé ka nuu i é ntio nima káni kaa nto. ¹³Ña ku ntáda nto kúñu nto kuēnta é na vii nté un siin é káni kaa san. Tsí ntada nto kúñu nto kuēnta ntá'a Xuva kō. Vata tsi tē ntóto xtuku nto é xi'i nto. Ntada nto kanií kúñu nto kuēnta ntá'a Xuva kō vata koo é na kada tsiñu ni'i ña ntó é vii nto é vā'a. ¹⁴Ñá ku dā vā'a ká nto é kúvi víi kuétsi san ni nto, tsí ña té leí san ntántikín ka nto, tsí vevíí ne, ntántikín ntó Xuva kō, ña e dóo dé ka'nu iní i ni ntó.

¿Xoó ntu kúvi tó'o kō?

¹⁵¿Nté ntu koo vii o vé, te kuini nto? ¿Vá víi ka ntú o kuétsi san dá ña ntántikín ka o leí san, da xe ntántikín o Xuva ko ve, ña e dóo vā'a o de ni kō? iÑā'á ni san! ¹⁶Vá ña ntu íni nto tsí tē ntáda nto kúñu nto kuēnta ntá'a uun ña'a é vii nto é dí mii tsi e ntío ña ne, kuví ña

tó'o ntō. Da mií é kāda ntaa nto é kāka'an ña. Te kuétsi san é kūvi tó'o ntō ne, ní'i ntō doxi'í san. Ntá tsi te Xuva kō é kūvi tó'o ntō né, te kāda ntaa nto é kāka'an ñá ne, ní'i nto ntuvi vā'á iña nto. ¹⁷Ntá tsi ntadiá'vi Xuva kō tsí di'na ne, di mii tsí é kāka'án nima káni kaa nto idé nto. Ntá tsi vevíí ne, kanií nima nto ntákuinti'xe nto tú'ún é nuu é ntaa í vata o nañ'e ñá nto. ¹⁸É ntii ni'ni nto kuétsi san vé ne, e kúnti'ví nto tsiñu vā'á san ve. ¹⁹(Kantée tsi tú'ún ña ñuxiví san é kāka'án u ni ntō tsi dóo vitá o ini nto.) Vatā o dé nto di'na e ntáda nto kúñu nto kuénta é vii ntó nuu i é káni kaa sán ne, kuan tsí koo ntada nto kúñu nto kuénta vevii é vii ntó nuu i é vā'a é ntio Xuva kō.

²⁰Tsí dā íka nto itsi kini kaa sán ne, íka xaa nto é vii nto é vā'a. ²¹Ntá tsi ¿neé ntu ta'xi kídaā é idé nto nuu i é kōo da ntákuka'an nuu nto vevii? Tsí kūdií doxi'í san kata'xi. ²²Ntá tsi vevíí ne, é nākaka xaa nto kuenta iña kuétsi san. Vevii ne, kúnti'ví nto é vii nto é kāka'an Xúva kō. Sá'ā ne, kata'xi ká kudii é kuntōo vā'a nto nuu Xuva kō ne, ní'i nto ntuvi vā'á iña ntó ntii dañu ntūvi. ²³Tsí kūdií doxi'í san ni'i kó te kuntikin o kuétsi san. Ntá tsi doméní san e tá'xi Xuva kō ne, é koo ntuvi vā'á iña ko ntii dañu ntūvi, te kuntikin o Tó'o ko Jesúcristu.

¿Nté ntu ó de leí san ni ña tánta'a?

7 ¿Vá ña ntu te íni nto tsí kadē kú'vé leí san iña ña'a niñi dukuan kántíto ká ña? ²Uun ñadi'í san, ña tánta'a ne, kuétsi é kuntikin

ñá xii ña niñi dukuan kántíto ká ña. Ntá tsi tē xi'i xii ña ne, ñá kadē kú'vé ka leí san iña ñadi'í san.

³Dukuān né, te kanadikí nteē ñá ni tuku ñatíí da niñi kántíto ká xii ña ne, kakó'xo nteē ñá leí san. Ntá tsi tē xi'i xii ña ne, ñá kadūku ntée ká ña leí san. Ntá tē neé nuu i te natánta'a ña ni tuku ñatíi.

⁴Dukuān ó kuvi ni ntō dí, ta'an ko. Tsí dā xi'i Cristú san ne, vata tē xi'i dádíí nto ni ña kuénta iñá leí san. Vevii ne, ntáduku ntée nto tuku xii nto, ña e ntóto dá xi'i vata koo é na kōo nuu i e dóo va'a é ntio Xuva kō. ⁵Tsí niñi dukuan ntáde ká o é ntio nima káni kaa ko sán ne, dā dií dií ka ntáde o nuu i é kini kaa san tē kutuni ko tsí kaka'án leí san é ña kuan koo víi o né, divi tsi nuu i é ni'i kó doxi'í san. ⁶Ntá tsi vi'a vé ne, é nuu nteé leí san ata ko, tsí leí san é uve tñin o kídaā né, vata tsi tē xi'i o kuénta iña í ne, e ntaíka xaa o ve, vata koo é na vii o é ntio Xuva kō, tsí ni'i ko ntúvi xéé iña ko, ñá te dā mii tsí é kade ntaa o lei átā é uve na'a kaka'an é vā'a é vii o.

Kuétsi é kadē kú'vé iña ko

⁷Te du'vá o ne, ¿vá kā'án ntu o tsí leí san ne, iō kuétsi i? iÑā'á ni san! Tē dí ña leí san ne, ñá íni u nee iña é kuétsi ko. Tē dí ña kaka'án leí san é ña kúvi kuiníma ko iña ta'an kó ne, ñá íni u te ña vā'a i é kuān koo vii o. ⁸Ntá tsi kúvi ide kuétsi san ní ko, tsí da xé kaka'án leí san é ña kúvi naki'i núu o iña ta'an kó ne, dā dií dií ka idé u. Tē dí ña túvi leí san ne, ña ni kúvi víi kuétsi san ní ko. ⁹Dukuān ne, xío ntūvi iñá ko di'na dá vata kutúní ko te iō kuétsi ko, tsi

ña ni kutúní ko nee iña é kākā'an leí san. Ntá tsi dā xeé leí san ne, ntōto kuétsi ko. Kidāā né, vata tsi tē xi'í u kuenta iña i. ¹⁰Tsí leí san ne, náa í é xee ni'i ntúvi iñá ko ne, xee ní'í doxi'í san. ¹¹Kūvi ide kuétsi san éni nta'ví ko kuenta iñá leí san. Vata tsi te ñā'í é ni ko.

¹²Dōo va'á leí san, tsi dóo va'á tú'un e xtúv'í Xuva kō. Dōo ntaa kaká'an ñā. ¹³¿Vá kā'an ntú o tsí nuu i é vā'á san é ta'xi doxi'í san iñá ko? iÑā'á ni san! Dā xé kuétsi san é ide é ní'í ko doxi'í san. De tsiñu ni'i kuétsi san leí san vata koo é ní'í ko doxi'í san. Tsi leí san nañé'é ko tsi kuétsi sán ne, dōo kini kaa.

¹⁴Ini o tsí leí san ne, vé'xi nta'a Xuva kō. Ntá tsi xu'ú ne, kudii ñā ñuxiví sa u é tuví u vata kaa ñā kade tsiñu iña kuétsi san. ¹⁵Ñā íni u nté kui kuān ó kade u. Tsi ñā te kāde ú nuu i é ncho víí u, ntá tsi nuu i é ñā ncho víí u ne, di'na ká kade u. ¹⁶Ntá tsi dá kāde ú nuu i é ñā ncho víí u sán ne, kakutuní ko tsi dóo vā'á ó kaka'an ntí'xe leí san. ¹⁷Dukuān ne, ñā te mīí ú kade ú nuu i é ñā ncho víí u san, tsí da xe kuétsi é nūu nimá ko sán ne, ñā'í é kade i. ¹⁸Kakutuní ko tsí ñā tuvi nté uun nuu i é vā'a é nūu nimá ko, tsí kudii ñā ñuxiví sa u. Kuān te dóo ntio ko é víí u é vā'á ne, ñā kúvi víí u. ¹⁹Tsí ñā kade u é vā'a é ncho víí u, ntá tsi kade u é kini kaa san é ñā ncho víí u. ²⁰Dukuān né, tē kade ú nuu i é ñā ncho víí u sán ne, ñā te xū'ú kade ú, tsi kuétsi é nuu nimá ko sán ne, ñā'í é kade i. ²¹Kakutuní ko tsí kuān ó kakuví ko: Dā ncho víí u nuu i é vā'a sán ne,

vata tsi te kantikin é kini kaa sán ko. ²²Dōo kakuinimá ko lei Xúva kō, ²³ntá tsi kúnū kó ne, kantikin túku lei é kaedí nuu i é kadē kuení ko ne, vata te katee tñin ko vata koo é na víí u é ntio i. ñā'í sán lei iña kuétsi san.

²⁴iÑā ntá'vi idé ntu u! ¿Xoó ntu nakakū í ko doxi'í é kantikin kúnū kó san? ²⁵iNakué'e ú sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña Tó'o ko Jesūcristu, tsí ñā'í é nakáku ñā ko! Dukuān ne, díkī kó san ne, ncho víí é vā'a é ntio Xuva kō ne, ntá tsi kúnū kó san ne, ncho víí é kuntikin kuétsi san.

Kaxntii Ēspíritu Xuva ko kō é víi o é ntio ñā

8 Dukuān ne, ñā túvi ká nte kui ka'an ntee Xuva kó ko, xo'ō e ntānuu iní ko Jesūcristu, xo'ō é ñā ntáde ká o é ntio nima kini kaa ko, tsi ntáde o é ntio Espíritu Xuva kō. ²Tsí te kadē kú'vé Espiritū Sántū san iña kó ne, kanakakū ñā kō é ñā kada kú'vé ka kuétsi san ni dóxi'í san iña ko. Tsí Espiritū sán ne, ñā'í é kata'xi ñā ntuví vā'á iña kó tē ntānuu iní ko Jesūcristu. ³Tsí leí san ne, ñā ni kúvi víí é nādama nima kini kaa kō, tsí da xé ñā ni kuvi víí o é kāda ntaa o e xtúv'í Xuva kō. Dukuān né, taxnuu Xuva ko Ī'xá mii ñā é kaku ñā vatā o ntákaku ñā'a, ñā iō kuétsi i. Ví'a vé ne, ñā kúvi kadā kú'vé ka kuétsi san iña ko, tsí nantí'í Cristu é kúvi víí kuétsi san ni ko dá xi'í ñā ntíká krusi kan kuénta iña ko. ⁴Íde ñā sá'a vata koo é kúvi kada ntaa o é kākā'an leí san é vā'a é víi o. Tsí xo'ō ne, ñā ntáde ká o kuēnta é

kāka'an nima kīni kaa kō, tsi ntáde o kuēnta é kāka'an Espíritū san.

⁵Ña ntoo vata tsí ó ntoo ña e dúkuan iō kuetsí i ne, da ti tsi ntánti'i iní ña kuenta iña mii ña.

Ntá tsi ña e ntáde ntaa é kāka'an Espíritū Sántū sán ne, ntánti'i iní ña nee iña é ntio Espíritū Sántū san.

⁶Te ntí'i iní kō é da ñi kuē'en tsí kuenta iña iña ñuxiví san ne, ní'i kō doxi'i. Ntá tsi te ntí'i iní ko kuēnta iña Espíritū Sántū sán ne, ní'i ko ntuvi vā'a iña ko é kuntōo vā'a o.

⁷Ña é da ñi kuē'en tsí kuenta iña i é ntio nima kīni kaa i ntánti'i iní ña ne, ntaínchu'vi ñá Xuva kō, tsi ñá ncho kada ntaa ña lei Xúva kō. Ntē ña kuvi víf ña di. ⁸Dukuān ne, ña e ntáde ntaa é kāka'an nima kīni kaa i ne, ña kúvi vii ña é ntio Xuva kō.

⁹Ntá tsi ntō'ó ne, ña ntáde ká nto é kīni kaa san, tsí ntáde ntaa nto é kāka'an Espíritū Sántū san te nuu é ntāa ntí'xe i é nūu Espiritu Xuva kō sán nima nto. Ntá tsi xoo ñá'a, ña é ña te nūu Espíritū Cristú san nima í ne, ñá kadūku ntée ña Cristu.

¹⁰Ntá tsi tē nuu Cristú nima ntó ne, kuān te kuvi kúñu nto kuēnta iña kuetsí sán ne, ta'xi Espíritū san é ña kuví nima ntó tsi é ntuvá'a nto ni Xuva kō. ¹¹Te nūu ntí'xe Espiritu Xuva kō sán nima ntó ne, ta'xi Xuva kō é ntōto kúñu ntō di. Ní'i nto ntuvi xēe iña nto. Tsí Xuva kō, ña nantoto Jesúcristu rkóntuvi é xi'i ñá ne, ta'xi ña é ntōto kúñu ntō é ní'i doxi'í san di kuenta iña Espiritu ña é nūu nima nto.

¹²Dukuān né, ta'an, iō é ntio Xuva kō é kāda ntaa o, ntá tsi ña te ntío ña é víf ka o é kāka'an nima kīni kaa kō, ¹³tsí te vii nto é kāka'an

nima ntó ne, ní'i ntí'xe nto doxi'i. Ntá tsi te xntii Espíritū Sántū san nto é ña da vā'a ká nto é kadā kú'vé nima kīni kaa ntó ne, ní'i nto ntuvi vā'a iña nto.

¹⁴Tsí un ntí'í ntí'í ña'a, ña ntántikin Espiritu Xuva kō né, divi ña é i'xá Xuva kō kúvi ña. ¹⁵Ntá tsi ña ni ta'xi Xúva ko ntō Espíritū Sántū san vata koo é tēe kuetsi ña ntō é vii nto é ntio ña é u'vi ntó ña. iÑá'á ni san! Tā'xi ña ña vata koo é kūtuni nto tsí i'xá Xuva kō kúvi ntō. Espíritū Sántū sán ne, ta'xi ña é kúvi ka'an o ni Xuva ko: “Úvá, Uva mii kó nto”, koo ka'an o. ¹⁶Tsí mii Espíritū san kantada ntaa ña nima ko tsí i'xá ntí'xe Xuva kō kúvi o. ¹⁷Tsí da xé i'xá Xuva kō kúvi o ne, ní'i ko iña Xuva ko e xtúví xio ña iña i'xá ña. Dadíi tsi ní'i ko ní Cristu. Tsí tē dadíi ntó'o ko ní Cristú ne, dadíi xi'í nuu ka'nu o ni ñá di.

É vā'a é kí'xi rkontuvi

¹⁸Iní u tsí ña té ini te ntō'o kudif ko ntuvi sá'á, tsi ñá te nté kaa é vā'a é ní'i kó rkontuvi. ¹⁹É un ntí'í é de kú'vé Xuva kō ne, dóko sa ña ntákutíi kuntétu da nté xēe ntúvi é nañ'e Xuva ko i xoo e kúvi i'xá ña, tsi dóo ncho kiní ña. ²⁰Un ntí'í é de kú'vé Xuva kō né, ntí'i. Ña te míi ntio i, tsí da xé kuān o ka'an Xúva kō é kúvi. Ntá tsi ntantétu ²¹ntuvi é nakāku Xúva ko i. Kidāa ne, ñá kadā kú'vé ka doxi'í san iña i, tsí nakākú Xuva ko i vata koo é kúvi kaka xaa mí kaxi'í nuu vata o ntaíka xaa i'xá Xuva kō. ²²Ini o tsí un tsí nté veví'í ne, un ntí'í é de kú'vé Xuva kō ne, dadíi ntánakití

é ntánto'o i vatā ó kanto'o ña kanakaku i'xá san. ²³Ntē ña te mii tsi sá'a, tsí xo'ō ne, ntánto'o kō di. E tá'xi Xuva ko kō Espíritū Sántū san é kodo nuu un ntí'i nuū i é vā'a é ta'xi ña kō. Dā ntantétu ō ne, ntaéku nteé o ntūvi dá nāki'i kue'en Xúva ko kō é kuvi o i'xá ña. Kidāā ne, nadama ña kúñu ata kō kúñu xēé san. ²⁴Iō neé ntantétu ō nte dá nakākú Xuva ko kō. Ntá tsi te nī'i ko nee iña é ntantétu ō ne, ñá kantio é kuntetū ká o. ¿Vá xoó ntu kantétu ká i nuu i é nī'i i? ²⁵Ntá tsi te kántétu o nuū i é vāta nī'i kó ne, da miī é kutii ko kuntétu ká ō.

²⁶Du'vā ó di, kaxntii Espíritū Sántū san ko é ña kuvi víí ō é ncho vii o. Tsi ñá ini ó neé nuu i é kākan o da ntáka'an ntā'ví ō. Ntá tsi kaka'an Espíritū Sántū san ni Xuva ko kuēnta iña ko. Un tsi kaxkoo kāni ña é ntē ña tuvi tú'ūn. ²⁷Xuva kō, ña kaito nteé nima ñá'a sán ne, ini ñá nee iña é ncho ka'an Espíritū Sántū san. Tsí Espíritū Sántū sán ne, kaikan ñá nta'a Xuva ko nuū i é ntio Xuva kō é kué'lé ña ña ntáduku nteé ña.

É kūvi víí kue'en o

²⁸Ini o tsí Xuva kō ne, kade ña é kōo é vā'a é un ntí'í é kakuvi nī ña ntákuinima i ña, ña e kána ña é vii ña é ntio ña. ²⁹Tsí ini Xúva kō nte dí'na xoo kuínti'xe i ña ne, nakaxnúu ña ña nte dí'na vata koo é ntūvi ña vata kaa I'xá ña. Tsí Cristú ne, di'na ña kúvi ña i'xá nuu i é vata kaa un ntí'i enī ña ni tā'an ña. ³⁰Xoó ña'a, ña é nakaxnúu Xuva kō nte dí'na ne, kāna ña ña di. Xoó ña'a, ña e kána ña ne, ká'an ña tsí

ñā tuví ka kuétsi ñā. Xoó ña'a, ña é nakate Xuva ko kuétsi i ne, kada ka'nu Xuva ko ñā di. ³¹¿Nté koo ka'an o iña i sá'a? Te Xuva kō nuu mé'ñu ña kō ne, ¿xoó ntu kuvi víí i ni kō? ³²Ntē ña ni de víni Xuva ko I'xá mii ñā é kuvi ñá kuenta iña ko un ntí'í ntīi o. Te ūun tsi nte I'xá mii ñā tá'xi ña kō ne, ¿mí'i ntū é ña víí ña da xe'e é ta'xi ña ko un ntí'i nēe é kantio kō di? ³³¿Xoó ntu kuvi tsí'i kuétsi i ña é nakaxnúu Xuva kō? Tsí mii Xuva ko kāka'an ña tsí ña tuví ka kuétsi ñā. ³⁴¿Xoó ntu kuvi kué'le i dō'ví san iña ña? Tsí mii Jesūcristú san ne, xí'i ña kuēnta iña ñá ne, dā ntóto xtuku ñā ne, tuví ña diñi kua'a Xuva kō, kaikan ñá kuenta iña ko. ³⁵¿Nee ntu é kūvi vii é nāki'i nteé xio ko vata koo é ña ntío ká Cristu ko? ¿Vá kūvi ntu vii da ntánto'o ko, ō da dōo ntii tu'un, ō da ntáde xení ña'a san ni ko, ō dá ntoo ntité o, ō dá ña tuvi é kunuu o, ō dá ió nuu i e dōo donchu'vi, ō da ntáni'i kó doxi'í san? ³⁶Tsí vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō ne:

Kuenta iña ntó ne, utén utén
ntaú'ví nti tē xoó ka'ní i nti.
Ntí'í ne, vata ntāa kudii a le'ntú
san ntāa ntí,
kiti ntánakuē'nu ña vata koo é
kā'xi ñá ti,

ka'an.

³⁷Ntá tsi nté uun nuu i sá'a ne, ña kúvi vii é ña ntío ká Cristu ko. Tsi ntío ña kō né, xntii ña kō é kūvi víí kue'en o ni é un ntí'i sá'a. ³⁸Ini vá'a u tsí ña te neé kuvi vii é ña ntío ká Xuva ko kō: nté doxi'í san, nté ntuvi iña ko, nté ánjē san, nté ña odo nūú iña é ña vá'a san, nté ña ntáde kù'vé e dukún kán, ³⁹nté mí'i

e dóo dükun, nté mí'i e dóo künü, nté da nēé ka nuu i é de kú'vé Xuva kō ña kuvi vii é ña ntío ká Xuva ko ko, xo'ō e ntánuu iní ko Xuva ko Jesúcristu.

Nakaxnúu Xuva ko tātá ña Israee

9 Vata kaa u xu'u é kantikín u Cristú ne, kaka'án u é nuu é ntaā i, ñá kaka'án u dovete, tsí nimá ko ne, Espiritú Sántú san kade kú'vé ñá ne, kaka'an ñá tsi nuu é ntaā i é kākā'án u ²tsí un vá'a tsi kakunta'xa iní ko. Nii kuē'en tsí ntuvi dóo u'vi kakúvi ko, ³tsi dóo ntio ko é nakākú ña ñuú ko, ña tatá ko. Tē dí kaidia'vi iña ñá ne, ka'án u te nakuítá Cristú ko, kuān te ta'xi ñá ko é ntō'o kó naa ña ñuú ko, ⁴ña Israeé san. Nakaxnúu Xuva ko ñá é ntūvi ña i'xa kiín ña. Nañ'e Xúva ko ñá tsi dóo ka'nu ña. Xé'e Xuva ko xū'u ña ni ña nté koo vií ña é vā'á ni ña rkontuvi. Xé'e ña ña leí san kuenta iña Muísee. Ini ña tsí Xuva kō ne, ínūu mé'ñu ña ñá. Ini ña nee é kākā'an Xúva kō é kuē'é ña ña. ⁵Uva ata ika ña Israeé san ne, dōo na'nu ña'a ña. Tatá ña káku Cristu da vexkúvi ña ñatíi. Dívi ña né, Xuva ko ñá, ñá kadé kú've é un ntí'í. Kada ka'nu o ña ntii dañu ntūvi. Kuan koo na kōo.

⁶Ntá tsi ña te kaka'án u tsí ña ni de ntáa Xúva kō é xe'é ña xu'u ña nī ña Israee. Kaka'án u tsí vevíe ne, ña Israeé san ne, ñá te un ntí'í ntí'í ña é ña Israee ntí'xe ña. ⁷Ntē ña te un ntí'í ntí'í tatá vi'i Abraán san é i'xá ntí'xe ña. Tsí da xé Xuva ko kākā'an ñá ni Ābraan kídaā: “Tatá vi'i o ne, ki'xi kuenta iña i'xá o Isaa”, ka'an ña. ⁸Sá'a katā'xi é kūtuni ko tsí ña

te un ntí'í ntí'í i'xá san e káku iña Abraan é ntáduku ntée Xuva kō. Tsí kaka'an Xúva kō tsí i'xá ntí'xe ña ne, da mii ña é káku iña i'xá ña, ña é xe'é Xuva ko xū'u ña é kuē'é ña ña. ⁹Tsí xe'é Xuva ko xū'u ña ni Abraán san kídaā: “Ntuvi sá'a da kuía ve ne, dā náxee xtúku ú ne, kaku i'xá Sara”, ka'an ña.

¹⁰Ntá tsi ió ka é nañ'e'le ú nto. Xío i'xa uvi iña Rebecá ne, uvata ika ko Īsaá ne, uva i'xá san ntúvi ña. ¹¹⁻¹²Kuān té vata káku, kuān té vata vií nuu i é kīni kaa ne, o nuú i é vā'á ne, ká'an Xuva ko ni ñadí'í san tsí kada kú'vé i'xa é kuvi úvi san iña ení i, kuān té i'xa nuu í san. Kuan o ka'an Xúva kō vata koo é kūtuni ko tsi dāvi ña kanakaxnúu ña. Ñá te nee va'a tsi úun na ne, éde na é vā'a, ntá tsi da xé dívi ña ntío ña ne, kanakaxnúu ña na. ¹³Uve na'a mí kakā'an tú'un Xuva kō: “Dōo ntio kó Jacóbo, ntá tsi ña ni ntio kué'ēn tsí ko Esauu”, ka'an ña.

¹⁴¿Nté koo ka'an ó ve? ¿Vá ká'an ntú o tsí ña vá'a ó de Xuva kō? iÑá'á ni san! ¹⁵Tsí kade ña vatá ó kaka'an ñá ni Muísee: “Vii u é vā'á nī xoo ñá'a é ncho vií u é vā'á ni ñá. Ntunta'ví ini kó xoo ñá'a é ncho ntunta'ví ini kó ña”, ka'an ña. ¹⁶Dukuān ne, ñá te kuēnta iña ñátí'í san é ntunta'ví ini Xuva ko ni ña, kuān te káde ña nuu i é vā'á ni ñá, tsí da xé mii Xuva kō ntio ña é vii ñá ni ñá é vā'a. ¹⁷Kaka'an tú'un Xuva kō nté o kaka'an ñá ni rei Fárauun, rei iña ñá ñuú Egito: “É tā'xi u é víin rei vata koo é kīni ña'a tsi dóo ka'nu u é xntii ú o. Kídaā ne, kutuní uun ntí'í ntí'í ña'a,

ña ntoo ñuxiví san, xoo ñá'a u",
ka'an ña.

¹⁸Dukuān né, kantunta'ví ini
Xuva ko da xōo ka ña'a é ncho
ntunta'ví ini ña ña ne, kaxé'e ña é
kada do'o da xōo ka ña'a é ntio ña.

¹⁹Á te iō nto é ncho ka'an ntó nī
kó ve: "¿Nté kui kaka'an ntú Xuva
kō tsí iō ka kuétsi kō kuan, te ña
kuvi víi o tūku nuu i é nakaxnuu
ña é víi o?" Á te kuān koo ka'an ntó
ve. ²⁰¿Nté kui nantiko koó ntu nto
é kaka'an ntó ni Xuva kō é da mii
ñá'a nto? ¿Vá ká'an ntu kídí nte'u é
kūvá'a san nī ña de vá'a san: "¿Nté
kui kuan ntu o de vá'a nto ko?",
ka'an? ²¹¿Ña kuvi víi ntu ña de vá'a
kídí san da nēé ka nuu i é ntio ña
ni nté'ú san? Tē ntio ña ne, kuvi
ki'i ña un síin tī'nti nte'ú san ne, dá
kadā vá'a ña uun a kídí e dóo tíí
kaa é kada tsiñu ni'i ña dá iō víko
san. Kuvi ki'i ká ña tuku ta'vi ñi'vi
tsi tī'nti nté'ú san ne, dá káda vá'a
ña tuku kídí é ña dóo nēe tíí kaa é
kada tsiñu ni'i ña ütén uten.

²²Tē dí Xuva kō ntio ña é nañē'e
ñá kō tsi dóo diin ñá ne, dōó iō ña
é víi ñá di ne, dá kuétsi é kākutií
ña nima ñá ni ñá'a, ña é ni'i é ntō'o
i, ña é iō tu've i é kūvi. ²³Tē ntio
ñá nañē'e ñá ko nuu i e dóo nuu
á'vi iña ña dá ta'xi ña kō é vā'á iña
ña tsí ntunta'ví ini ña ko. Xtūvi
tu've ñá kō nte dí'na é ni'i ko é vā'á
iña ña. ²⁴Tsi kána ña ko, kuān te
ñá Israeé o, kuān te ña é ña te ña
Israeé o. ²⁵Vatā ó uve na'a kaka'an
ñá ka'án naa Xuva ko, ñá nani Ōsea:

Ña é ña te ña'a mií ko kídaa ne,
ká'an u tsí ña'a kó ña ve.
Ña é ña ni ntío ko kídaa ne,
ká'an u tsi dóo ntio kó ña ve.

²⁶Divi tsi ñuu mí kaka'án u kídaa
é ña te ña'á ko ñá ne,
ká'an ú ni ña ve tsí ntuvi ña i'xá
mii kó,
ka'an Xúva kō, ña kantíto,
ka'an Ōseá san. ²⁷Ntá tsi kaka'an
Ísaía san iña tátá ña Israeé san:
"Kuān té ña te da díí tāta ña Israeé
san, kuān té vata díí ñuti ntute ñú'u
kan ña ne, ñá títin ña é nakáku ña.
²⁸Tsí ña nā'á ka dá káda ntaa ntí'i
Xuva kō é kaka'an ña. Ñá kukuíí ka
ña é kué'le ña é nto'o ko iña un ntí'i
ñá ñuxiví san", ka'an Ísaia. ²⁹Vatā ó
kaka'an Ísaia kídaa:

Tē dí Xuva kō, ña e dóo ka'nu,
ña ni tsoo ña tatá kō ne,
vevíí ne, e xí'i ntí'i o vatā o xí'i
ñá intóo ñuú Sodoma ni ñuú
Gomora kídaa,
ka'an ña.

Tū'un é vā'á san iña ñá Israeé

³⁰¿Nté ntu koo ka'an o kuénta iña i
sá'a kuan? Dukuān ne, kutuni ko tsí
ña é ña te ña Israeé san, ña é ña ni
ntúku nuu ini i nté koo víi ña vata koo
é ntūvá'a ña ni Xuva kō ne, ntuvá'a
ña ni ña tsi kuínti'xe ña ña. ³¹Ntá tsi
ña Israeé san ne, ntánantuku ña nté
koo ntuvá'a ña ni Xuva ko kuénta iña
leí san ne, ña ni kutíí ña kada ntaa ña
é kaka'án leí san. ³²¿Nté kui san? Tsí
kuvi ntuvá'a ña ni Xuva ko tē kade
ña é kaka'án leí san, kuíni ña. Ñá ni
kutūni ña tsí mii Xuva ko kūvi ntavá'a
ña ña te kuínti'xe ñá ña. Dukuān né,
vata te xúu naki'í ña, ³³vatā ó kaka'an
tú'un Xuva kō:

Koto nto, tsí ñuú Siuún ne, xtūví
u uun ña'a,
ña é kūvi vata kaa xuu mí naki'í
ña'a san, mí ntáva ña.

Ntá tsi xoo ñá'a, ña é kuinti'xe
i ña ne,
ña túvī nté koo kuka'an nuu ña
kuēnta iña ña,

ka'an.

10 Tā'án, kaniī nimá ko ntio
ko te nakáku ña tatá ko,
ña Israeé san. Un vá'a tsi kaka'an
ntá'ví u ni Xuva ko kuēnta iña ña
vata koo é nī'i ña é vā'a nta'a Xuva
kō. ²Kuvi ka'án u kuenta iña ña tsí
ini va'á u tsi dóo ncho víí ña é ntio
Xuva kō, ntá tsi ñá ini ntí'xe ña nté
koo víí ña vatā ó ntio ña. ³Tsí vata
kutúni ña nté koo ntuvá'a o ni Xuva
kō ne, ncho víí mii ñā é ntuvá'a
ña ni ñā. Ña ni íde ña kuēnta dá
kaká'an Xúva ko ni ñā nté koo
ntuvá'a ña ni ñā. ⁴Tsí Cristú san
ne, de ntaa ntí'i ña leí san. Dukuān
ne, ntuvá'a o ni Xuva ko, da xōo ka
ña'a o, te kakuinti'xe kō Cristu.

⁵Tsí vatā ó uve na'a kaká'an
Muísee kídaā nté koo nī'i ko ntuví
va'á iña ko kuenta iñá leí san: “Da
xōo ka ña'a, ña é kūtíi kada ntaa
ntí'i é kākā'án leí san ne, nī'i ña
ntuvi vā'a iña ña”, ka'an ña. ⁶Ntá
tsi kaka'an Xúva ko kuēnta iña i é
ntuvá'a o ni ñā tsi kuinti'xe ko ñā:
“Ñá ku dē kuení nto te ió xoo é kūvi
kaa i e dukún kán vata koo é nanūu
ña Cristu nūxiví a. ⁷Ntē ña ku dé
kuení nto te ió xoo é kūvi kíi un tsi
nte iní totsín kan vata koo é natavā
ñá Cristu mé'ñū ña xí'i san”, ka'an
ña. ⁸¿Nté ntū ó kaka'an tú'un Xuva
kō kuan? Kaka'an: “Ñá te nté sa ntii
tū'un é nī'i nto tú'un va'á san, tsí
etsín tsi tuví tú'un sán ne, diví tsi
tū'un é kākíi xu'u o nī é nūu nima ó
dī”, ka'an. Tū'un sa'á ne, diví tú'un
va'a é ntáka'an ntódo ntí nté koo

kuinti'xe ko Xuva kō. ⁹Tsí te kā'an
ó ni xū'u ko tsí Jesuú ne, Tō'ó nti'xe
ko ñā ne, te kuinti'xe kō tsí nantoto
Xúva ko ñā rkontuvi é xí'i ñā ne,
nakáku ó. ¹⁰Tsí te kaniī nima kó
kuinti'xe kō ne, ntuvá'a o ni Xuva
kō. Te kā'an o tsí nuu é ntaā i e Tó'o
nti'xe ko Jēsuú ne, nakáku ña kō.

¹¹Tsí vatā ó kaka'an tú'un Xuva
kō ne: “Da xōo ka ña'a, ña é kánuu
iní i ña ne, ña túvī nté koo kuka'an
nuu ña”, ka'an. ¹²Ñá te e túku e
túku ntáa ña Israeé san é vāta ntáa
ña tuku tatá i san. Tsí uun tsi Tó'o
ko ūn ntíi ntíi o. Utén utén kaxé'e
ña e dóo va'á iña dá xōo ka ña'a, ña
e ntaíkan ntá'a ña. ¹³Tsí kaka'an
tú'un Xuva kō: “Da xōo ka ña'a, ña
ntaíkan nta'a Xuva kō ne, nakáku
ña”, ka'an. ¹⁴Ntá tsi, ¿nté koo kakan
ñá'a san nta'a Xúva ko te vāta
kuinti'xe ña ña? ¿Nté koo kuinti'xe
ña ña te vāta tekú ña iña ña? ¿Nté
koo tekú ña tē ña xoxo ka'an ntódo
i tú'un Xuva ko ni ñā? ¹⁵¿Nté koo
ka'an ntódo ña tú'un Xuva ko tē ña
xoxó taxnuu i ña? Tsí kaka'an tú'un
Xuva kō: “Ñá te nté kaa vá'a o tē xee
ñá vexní'i tú'un va'á san”, ka'an.

¹⁶Ntá tsi ña te un ntíi ntíi ña'a san
ntaíni ña tú'un va'á san. Tsí kaka'an
Ísaia kídaā: “Xuvā, ¿xoo ntu e
kuinti'xe i tú'un va'á san dá kaká'an
nti?”, ka'an ña. ¹⁷Dukuān né, da mii
é kantio é kā'an ñá nī ko tú'un Xuva
ko vāta koo é tēku ko iña Cristú ne,
dá kuinti'xe ko ñā.

¹⁸Ntá tsi xu'ú ne, katsixe'e ú te dā
xé ña ni tekú ntu ña. Ñá ntāa, tsi
téku ña, ¿nté kui ña'a? Tsí kaka'an
tú'un Xuva kō:

Da kaniī nūxiví san dító tatsín
ña.

Tū'un e ntáka'an ñá ne, íte xaa da kanií ñūxiví a, ka'an. ¹⁹Katsixe'e xtukū ú nto te ña ni ñé'e dikí ntú ña Israeé san tú'un san. Tsí di'na Muisee xntée na'a ña tsí kuān ó kaka'an Xúva kō:

Vií u é kūne'u iní nto kuenta iña úun ña'a san,

ña é ña te uun tsi tatá i vatā ó uun tsi tatá nto.

Vií u é kūdiin nto kuenta iña ñá tuku ñuu,

mí é ña te neé ini,

ka'an Xúva kō. ²⁰Rkontúví ne, ñá ni ū'ví kue'en tsí Isaia dá kakā'an ñá vatā ó kaka'an Xúva kō:

Ña'a, ña é ña ni nantúku kó ne, nāni'i ñá ko.

Ña'a, ña é ña ni tsixé'e i kó ne, nañē'le ú ña nté kaa u,

ka'an ña. ²¹Kaka'an Xúva ko iña ñá Israeé san di: "Ñií kuē'en tsí ntuvi nakáa ú nta'a ko é nānumé u ña'a san, ña é ña ni kuintí'xe i ko, ña é ña ncho vii nee iña é ntio ko", ka'an ña.

Ña Israee, ña é nakaxnúu Xuva ko

11 Katsixe'e ú nto ve: ¿Vá nakuitā ntú Xuva ko ña'a mii ñā? iÑā'á ni san! tsí mii ú ne, ña Israeé u. Uva ikā kó Abraán ne, divi tātá vi'i kó Benjamiín di. ²Ñá ni nakuíta Xúva ko ña'a mii ñā, ña é nakaxnúu ña nte dí'na. ¿Ñá ini ntú nto nté o kakā'an tú'un Xuva kō mí katsi'i kuétsi Eliá san ña Israeé san? Tsí kaka'an ña: ³"Xuvā, e'ní ña ña ntáka'an kuénta iña nto ne, nākatsin ña naa ntó di. Da mii sá u ntoó u é kántíto ká u ne, ncho ka'ní ña kó di", ka'an ña. ⁴Ntá tsi kaka'an Xúva ko ni ñā: "Ío u'xe míl

ñatíi, ña é xtuví xío ú kuenta iñá ko. Nté uun ito ña ni kanchíti ña nūú Baá, divi é de vá'a ña tuku ñuu san é vií xuva ñā", ka'an Xúva kō.

⁵Kuān ó vevíí di. Ntoo ká ña'a, ña é nakaxnúu Xuva kō é vií ña é vā'á ni ñā. ⁶Dā xé mii Xuva kō ntío ña é vií ña é vā'á ni ña ne, ñá te kuénta iña i é vā'a é idé ña'a san. Tē nakaxnúu Xuva ko ñā'a san kuénta iña i é vā'a e ntáde ña ne, ña kúvi ká'an o tsí nakaxnúu ña ña tsí mii ñā ncho vií ña é vā'á ni ñā.

⁷¿Nté ntu koo ka'an ó ve? Tsí ña ni naní'i ña Israeé san nuu i e dóo ntánantuku ñā. Da mii ñā'a, ña é nakaxnúu Xuva ko ne, nāni'i ña. Ntá tsi ña nguíi sán ne, da díí díí ka dé ka'xi ña nima ña, vata ó uve na'a ⁸kaka'an tú'un Xuva kō: "Xé'e Xuva kō é ntuka'xi dikí ña vata koo é ña tekú ña. Un tsi da nte vevíí ne, ña ntaíní ña, nte ña ntátekú ña", ka'an.

⁹Davíí san ne, kaka'an ñá di:

Na kō'xó mii ñā da ntáde ña dodíni kuénta iña i é un ntí'í é ió iña ña.

Na kō'xó nteē ñá nuu i é kīni kaa

vata koo é na kué'le Xuva ko ñā é ntō'o ña.

¹⁰Na kūneé kue'en ntúxnúú ña vata koo é ña kiní ka ña.

Vata kaa ntuvi é kutuví ñá ne, na nakaka tí'i kué'en ña,

ka'an ña.

É nakáku ña'a, ña é ña te ña Israee

¹¹Katsixe'e ú nto ve: Dā xé kō'xó ntéé ña Israeé san nuu Xuva kó ne, ¿vá nakuitā ntú Xuva ko ñā? iÑā'á ni san! Ntá tsi da xé ña ni ntío ña Israeé san kuinti'xe ña Cristú ne,

ña tuku ñuú san ní'i ñā e dóo va'á nta'a Xuva kō vata koo é na kūne'u iní ñā Israeé san ni ñā. ¹²Vi'a ve né, te ní'i ñuxiví san e dóo va'á tsí ñā ni ntio ñā Israeé san kuinti'xe ñā Cristú ne, te ní'i ñā tuku tatá i san é vā'a tsi ntúdotsi ñā Israeé san dí ne, inté kuān nte vā'ā ó te ntiko kōo un ntíí ntíí ñā Israeé san é kuinti'xe ñā Xuva kō!

¹³Kaka'án u ni nto vē, ntō'o é ñā tuku ñuú nto, tsi táxnuu Xuva kō ko é ká'án u ni nto kuēnta iña ñá ne, dōó ka'nu tsiñu ko, kuiní ko. ¹⁴Kuān ó kaka'án u vata koo é na kūne'u iní ñā ñuú ko, ñā Israeé san. Tsi kídaā né, ti kaa te iō ñā é tekū ñā dá kakā'án u ni ñā nté koo nakáku ñā. ¹⁵Tē ntuvá'a ñā ñuxiví san ni Xuva kō tsi éte xio ñā ñā Israeé san ne, díí díí ka vā'ā ó te nāki'i xtuku ñā ñā. Vata tē ntóto ñā xi'i san tē xi'i ñā. ¹⁶Te kuē'é o uun ta'vi ū'xen tañú'u san nta'a Xúva kō ne, kaníi tī'nti i é kāduku ntée ñā di. Te xō'o utun san kúvi iña Xuva kó ne, nta'a i sán ne, da mií é kāduku ntée ñā di. ¹⁷Íó tun olívu va'á san é ká'nté tu'un ñā'a san nta'a i ne, dá nātiín ntee tá'an ñā nta'a tun olívu ku'ú san vata koo é díí ka va'á kiti i kii. Kuan ō kúvi ni ō dí, xo'ón é ñā te ñā Israeen, tsí vata tē é'nte tu'un Xuva ko ñā'a ñā vata koo é ní'i o é vā'á dadíi ni ñā Israeé san. ¹⁸Ñá ku ká'an te díí ka ka'nun é vata kaa nta'a i e é'nte Xuva kō. Tē ncho víin ka'nun ne, naka'an ō tsí kudii nta'a i kúvin. Ñá te kuēnta iña o é xi'i kutu xō'o i, tsí kuenta iña xo'o í san é ntitsin kutun.

¹⁹Á te ká'an ve: “Ntá tsi é'nte tu'un Xuva ko nta'a mii i vata koo é

nātiín ntee tá'an ñā ko”, koo ka'an.

²⁰Nuu é ntaā i é káka'an, ntá tsi é'nte tu'un ñā ñā tsí ñā ni kuinti'xe ñā Cristu. Tíin nteen kutun da mii tsí é kákuinti'xe ká o ñā. Dukuān ne, ñá ku dē kuení o tē dóo ka'nun, tsí koton tsin kuenta iña mii o.

²¹Tsí te ñā ni ntunta'ví ini Xuva ko nta'a mii ūtun sán ne, nté xo'ón ñā ntunta'ví ini ñā o di. ²²Koton tsi dóo va'á Xuva kō ne, ntá tsi dóo diin ñá di. Tsi dóo diin ñá ni ñā ntáde é kīni kaa, ntá tsi dóo va'á koo víi ñā ni o te víin nee iña é ntio ñā. Tē ñā'a ne, ka'nté tu'un ñá o di. ²³Ñā Israeé di, te ntiko koō ñā é kuinti'xe ñā Xuva kō ne, nātiín ntee tá'an xtuku ñā ñā. Tsí kuvi víi Xuva ko nātiín ntee tá'an xtuku ñā ñā. ²⁴Tsí xo'ón né, vata kaa nta'a tun olívu ku'ú san é tē'nte kaan ne, nātiín ntee tá'an tun olívu va'á san, kuān té ñā te divi tātá o. Ñā Israeé san ne, vata ntāa nta'a tun olívu va'á san ntāa ñā. Dukuān ne, díí díí ka ñā ntii tu'un é nātiín ntee tá'an xtuku utun é divi tātá mii i.

Nakáku ñā Israeé san te kúvi

²⁵Tā'án, ntio ko é na tekū nto tú'un é iō xu'ú iña Xuva ko, vata koo é ñā ku kadá kuení mii ntō e dóo tu've nto: tsí dava tsi ñā Israeé san ne, ntáde do'o ñā kuēnta iña Xuva ko. Ntá tsi kuan ō tá'xi Xuva kō é kúvi da nte koo é nakáku titín ñā'a, ñā é ñā te ñā Israeé san, vatā ó ntio Xuva kō. ²⁶Tē kúvi un ntí'i sá'a ne, nakáku un ntíí ntíí ñā Israeé san. Tsí vatā ó uve na'a kaká'an tú'un Xuva kō:

Nté ñuú Siuun ki'xi ñā é nakakū ko.

Naki'i ña é kīni kaa é nūu nima
Jácoo.

²⁷ Kidáa ne, kuntáa tú'un é xē'e
ú xu'u kó ni ña tsí nakate u
kuétsi ñā,

ka'an.

²⁸ Dā xé ña ni ntío ña Israeé
san tú'un va'á san ne, ntaínchu'vi
ñá Xuva kō. Dā xé kuān o dé ña
ne, nto'ó ne, ní'i ntō é tekū ntó
tú'un va'á san. Ntá tsi Xuva kō ne,
ntio dukuan ñā ña Israeé san, tsí
nakaxnúu ña ñata ñā, ña intóo
di'na. ²⁹ Ñá kanatīvi iní Xuva ko xōo
ñá'a, ña é kāna ña, nte é kaxé'e ña
di. ³⁰ Ntuvi di'na ne, ñá ni kuinti'xe
nto Xuva kō. Ntá tsi vevíi ne, ní'i
ntō é vā'á nta'a Xuva kō tsi xtúvi
mii ñá Israeé san e ntákuinti'xe
ña ña. ³¹ Ña Israeé san ne, ña
ntákuinti'xe ña Xuva ko vēvií vatā o
dé nto nte dí'na. Kuan ō xe'le Xuva
ko itsi é kuān koo vií ña vata koo
é ntuntā'ví ini ña nto ne, kuan koo
ntuntā'ví ini ña ña Israeé san di.
³² Tsi Xuva kō xe'le ña é kuédadii
un ntíi ntíi ña'a san é ña kuvi ntii míi
ñā é kīni kaa san e ntáde ña un ntí'i
ñā, vata koo é tē kúvi ne, nañē'e ñá
ña tsí dadii tsi kantuntā'ví ini ña ña
un ntíi ntíi ña.

³³ ¡Nté kuān nte ka'nu Xúva kō!
Tsi dóo ini ña nté koo vií ña. Dōo
ini ña nee é vā'a. Ña kúvi kutūni ko
nté o kadē kuení ña ne, ntē ña kuvi
kí'in diki ko nté koo é kuān ó de ña
di. ³⁴ Tsi “¿xoó ntu ini i nté o kadē
kuení Xuva kō? ¿Xoó ntu nañé'e i
ña é kuān koo vií ña? ³⁵ ¿Xoó ntu
kuvi kué'e i doméni e dóo ka'nu
iña Xuva ko vata koo é na ntānáa
Xuva ko iña i?” ³⁶ Tsi Xuva kō ne,
de kú'vē ña é un ntí'i né, divi ña

kāka'an ña nté koo vii é un ntí'i é
iō. Un ntí'i é ió ne, kuenta iña ña.
Na kā'an o tsi dóo va'á kue'en Xúva
ko ntii dañu ntūvi. Kuan koo na
kōo.

Nakué'e o ntūvi iña ko nta'a Xúva kō

12 Dukuān né, tā'an, da xe
dóo ntunta'ví ini Xuva
ko kō ne, kaikán u nto vata koo
é nakué'le nto kúñu nto kuēnta
iña Xuva ko vata kaa doméni é
kāntíto kaa iña ña. Xtuví mii nto
é kīni kaa ne, vií nto da mii é ntio
ñā. Kidáa ne, kunuu ini ntí'xe nto
Xuva ko vatā ó ntio ña é vii nto.
² Ñá ku dā vá'a nto é kā'an ñá'a, ña
é ña ntákuinti'xe i Xuva kō, nté
koo kuntōo nto. Ntá tsi kué'e nto é
nadama Xuva kō nté ō ntádē kuení
nto. Kidáa ne, kutuni ntó nee iña é
ntio Xuva kō. Tsi tē ini o nee é ntio
ña ne, kutuni ko nee iña é kāduku
ntée ña, nee iña e xkúntee iní ña,
nee iña é vā'á kue'en.

³ Tsi da xe dóo vá'a o dé Xuva ko
nī kó da tá'xi ñā kó tsiñu sá'a ne,
kuvi ka'án u ni ūn ntíi ntíi nto tsí
ña ku dé kuení nto te dóo ka'nu
ña'a nto. Ntá tsi koto nteé va'a
nto nima nto nté kaa ntákuinti'xe
nto vatā o tá'xi Xuva kō é vii nto.
⁴ Uun tsi kúñu kō, ntá tsi ió e túku
e túku ta'vi i. É un é un ta'vi i san
ne, é túku e túku tsiñu i. ⁵ Xo'ō e
ntákuinti'xe kō né, kuān te titín
ña'a ō né, vata te uun ña'a tsō da
ntákuinti'xe kō Cristu. Kidáa ne,
ntáintee tá'an o ūn ntíi ntíi o é
uun tso kuvi ō.

⁶ Ntá tsi tá'xi Xuva kō é kúvi vii
o, xé un xé un ō, e túku e túku nuu
i vatā ó é vā'á iña ko, kuíni ña. Vii ó

vata o tá'xi ña é kúvi vii o. Tē tá'xi ña é kā'an o tú'un ñā ne, ká'an o vatā o ntákuinti'xe kō. ⁷Te tā'xi ña é xntii o ta'an kō ne, xntii vā'á o ñā. Tē xoó ñā'a ntio Xuva kō é nakuā'a ñā ñā'a ne, na nakuā'a vā'a ñā ñā'a san. ⁸Tē xoó ñā'a ni'i ñā é naxnūu ñā nima tá'an ñā ne, na naxnūu ñā nima ñā. Tē xoó ñā'a ni'i ñā é kā'nté dava ñā é vā'á ñā ne, ñā ku kadā víni ñā. Tē xoó ñā'a ni'i ñā é kadā kú'vē ñā ne, na kōo ntii ñā kadā kú'vē ñā. Tē xoó ñā'a ni'i ñā é xntii ñā ñā ntátaan núu i ne, na kūnuu díní nima ñā é xntii ñā ñā.

Nté koo víí ñā ntákuinti'xe i san

⁹Kaniñ nima ntó kuinima ntí'xe nto ta'an nto. Ñā ku ntío kuē'en nto nuu i é kīni ntāa, ntá tsi kuntikīn ntó da mii nuū i é vā'a. ¹⁰Kuinima ntó ta'an nto, ñā ntákuinti'xe i, vata tsi te ta'an mii nto ñā. Niñ kue'én ini nto kuiko ñu'u nto tā'an nto.

¹¹Koo ntii nto kāda tsiñu nto. Ñā ku kudu'xen ntō. Kaniñ nima ntó kada tsiñu nto kuenta iña Xuva ko.

¹²Kuntōo díní nto, tsí ini nto tsí kuntoo nto ni Xuva kō rkontuvi. Na kūtíí nto da ntánto'o nto. Ñā ku xtuví mii nto e ntáka'an ntā'ví nto niñ kuē'en tsí ntuvi.

¹³Kué'e ntō nee iñá kataan núu ta'an nto, ñā ntákuinti'xe i san. Kué'e nto ví'i nto é kuntōo ta'an nto, ñā ntaíka itsi san.

¹⁴Kákan nto nta'a Xuva ko te vii ñā é vā'á ni ñā'a, kuān te ntáde ñā ni ntō é kīni kaa. Kuān koo víí ntí'xe nto. Ñā kákan ntó nta'a Xuva ko te kué'é ñā e dóo nto'o ñā'a san.

¹⁵Kuntōo díní ntó ni ñā'a da ntántoo díní ñā. Kueku nto ni ñā da ntaéku ñā.

¹⁶Kuntōo vā'a nto ni tā'an nto. Ñā víí ka'nu nto, tsi kuédadii tsi víí nto ni ñā ntā'vi. Ñā ku dē kuení nto e dóo ini nto é un ntí'í.

¹⁷Ñā vii nto é kini kaa ni ñā'á, kuān te kuán o de ñā ni ntō. Víí nto é vā'á vata koo é ñā té nee ka'an ñā'a san é kuétsí nto. ¹⁸Koó ntii ntō é kuntōo vā'a nto ni ūn ntí'í ntí'í ñā'a vata kaa é kūtíí nto. ¹⁹Ñā ntānaa nto tē kade ñā'a san é kini kaa ni ntō, ta'an e dóo ntio kó, tsi kué'e nto é ntānaa Xuva ko ni ñā. Tsí kaka'an tú'un Xuva kō: “Xu'ú nta'naa u. Xu'u kué'e ú ñā é ntō'o ñā”, ka'an Xúva kō. Kuān ó kaka'an tú'un ñā. ²⁰Ntá tsi víí nto vatā o kaka'an tú'un Xuva kō: “Te kākakin ñā kade xení ni ntō ne, kué'e ntō é kā'xi ñā. Tē kaitsi ñā ntute ne, kué'e nto ntute na kō'o ñā. Te kuan kōo víí nto ne, un tsi nturkue'e ñā é kākuka'an nuu ñā tsí kade ñā é kini kaa ni ntō”, ka'an. ²¹Ñā ku dā vā'a nto é kúvi vii é kīni kaa san ni nto, ntá tsi víí nto é vā'á vata koo é kúvi víí nto ni é kīni kaa san.

13 Un ntí'í ntí'í ñā'a ne, kantio é kāda ntaa ñā é kākā'an ñā tsiñu i, tsí ñā kúvi kadā kú'vé ñā tsiñu i san tē dí ñā ni xé'e Xuva kō é kadā kú'vé ñā. Ñā ntádē kú'vé vevíí ne, Xuva kō xtúví ñā ñā e ntádē kú'vé ñā. ²Dukuān ne, xoó ñā'a, ñā é ñā káde ntaa é kākā'an ñā tsiñu i ne, ñā káde ñā é ntio Xuva kō é vii o. Xoó ñā'a, ñā é kuān ó ntáde ne, ní'i ñā é ntō'o ñā. ³Xoó ñā'a, ñā e ntáde é vā'á ne, ñā túví nté kui u'ví ñā ñā tsiñu i san. Ntá tsi xoó ñā'a, ñā e ntáde é kīni kaa ne, iō nuu i nté kui ntaú'vi ñā ñā. Tē ñā ntío o é u'ví o ñā tsiñu i sán

ne, viin é vā'a. Te viin é vāl'a ne, ká'an nā tsi dóo va'an. ⁴Xuva kō né, xtuví nā nā é vii nā tsiñu sá'a vata koo é kōo é vā'a ni kō. Ntá tsi te kade o é kīni kaa ne, u'vī ntí'xe ko nā, tsí nā te da kaká'an nā é ta'xi nā kō é nto'o kō. Tsí nā kade tsiñu iña Xuva kó ne, ta'xi nā ko da nēe ka é nto'o kō é kāká'an Xúva kō, te vii o é kīni kaa. ⁵Dukuān ne, kada ntaa o é kāká'an nā tsiñu i, nā te da mii tsi é nī'i ko é nto'o ko tē nā kada ntāa o, ntá tsi da xé kaka'án nima ko tsi vā'a o é kuān koo vii o. ⁶Dukuān ó, kantio e ntá'vi o diu'un xoó san, tsí nā tsiñu i sán ne, ntáde tsiñu nā kuenta iña Xuva ko da ntáde nā ko kuēnta.

⁷Kué'le nto nā é un ntí'í é kāduku ntée nā. Tē neé diu'un kaíkan nā tsiñu i sán ne, ntá'vi nto. Tē diu'un xóo kaikan nā ne, kué'le ntō dí. Te ká'nu nā'a nā né, kuiko ñu'u nto nā.

⁸Nā vā'a o te kuita nuu o iña nā'a. Ntá tsi dóo vā'a o te kuinima kó nā, un ntí'í ntí'í nā. Xoó nā'a é kākūinima nā ta'an nā ne, kade ntaa nā é kāká'án lei Xúva kō. ⁹Tsí kaka'án lei san: “Nā ku kīdi ni'í nto nādī'í tuku nā'a; nā ku ká'ní nto nā'a; nā ku kī'i dú'u nto; nā ku nakuído nuu nto iña tuku nā'a”, ka'an. Kada ntaa o sá'a, ni da nēe ka xtuku lei e xtúví Xuva ko te vii ó, vatā ó kaka'an sá'a: “Kuinima ó ta'an o vatā ó kakuinima ó kúñu mii ó”, ka'an. ¹⁰Tsí te kakuinima kó ta'an kō ne, nā vii o é kīni kaa ni nā. Dukuān né, te kakuinima kó ta'an kō ne, kada ntaa o é kāká'án lei Xúva kō.

¹¹Kantio é vii ntó vatā ó kaka'án u, tsi íni nto nté o ntúvi e ntántoo

o nūxivi a vevii. Na ntūtuni ntó ve, tsí ntuvi dá naki'í kue'en Xúva ko kō ne, díí díí ka etsin tuví vevii é vāta kaa da kuínti'xe dí'na kō. ¹²Ntuvi é kīni kaa sán ne, dóko sá ntí'í. Dóko sá xee ntúvi dá kī'xi xtuku Cristu. Dukuān né, xtuví mii o e ntáde o é kīni kaa san. Na kōo tú've kó ntuvi tsikan vatā ó iō tu'vé sntadún san dá kī'ín nā du'xēn. ¹³Vii o é vā'a ve, vatā ó de nā'a, nā ntáduku ntée Xuva kō. Nā ku de kī'vi o; nté kī'ín o viko mi dóo ntáde kī'vi nā'a. Nā ku kīdi ni'í o nādī'í, nā é nā te nādī'í mii kō; ntē nā vii o da nēe ka nuu i é kīni kaa ni nādī'í, ni nātii. Nā nāá ó; ntē nā ku kuiñí ko ta'an kō. ¹⁴Ntá tsi kué'le ntō é nadā'an Tó'o ko Jesūcristu nto. Nā ku dē kuení ka nto nee iña é ntio nima kīni kaa nto, vata koo é nā vii ka nto é kīni kaa.

Nā ku ká'an ntée o ta'an kō

14 Te kī'xi uun nā'a, nā é vāta kuínti'xe vā'a i ne, kué'le nto na kutuví nā. Ntá tsi nā naa núu nto ni nā kuēnta iña i é kadē kuení nā. ²Iō nā ne, kuvi ka'xí nā da nēe ka nuu i, kuíni nā. Ntá tsi nā é vāta kuínti'xe vā'a i sán ne, nā vā'a o é ká'xí nā kúñū, kuíni nā. ³Nā é kaē'xí ntí'í da nēe ka nuu i ne, nā ku dē kuení kīni nā iña nā nā kaé'xi kúñū san. Nā é nā kaé'xi sán ne, nā ku ká'an nā te nā vā'a o de nā é kaē'xí da nēe ka ntí'í. Tsi nū'u nta'a Xuva ko nā dí. ⁴Xoó nā'a ntun, te kuíni o, é ká'an te vā'a o ne, o tē nā vā'a o de nā kade tsiñu iña tuku nā'a san? Tsí kuenta iña tó'o mii nā te vā'a o de nā ne, o tē nā vā'a o de nā. Vii ntí'xe nā é vā'a, tsi kué'le Xuva kō é kuān koo vii nā.

⁵Iō ñá ne, iō ntúvi e díí ka ka'nu é tūku ntuvi, kuiní ña. Tuku ña'a ne, dadíi tsi un ntíí ntíí ntuvi san, kuiní ña. Koo ntaa iní nto nee iña é kākuinti'xe nto é un é un nto. ⁶Xoó ña'a, ña é kadē kuení i tsi díí ka ka'nu uun ntuvi é tūku ntuvi ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña. Xoó ña'a, ña é ña káde ka'nu ntuvi tsikán ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō dí, kuiní ña. Xoó ña'a, ña é kae'xí da neé ka nuu i ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña ne, kanakuéle ña sintiá'vi nta'a ña. Xoó ña'a, ña é ña kaé'xi é un ntí'í ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña ne, kanakuéle ña sintiá'vi nta'a Xuva kō dí.

⁷Ñá tē ntántoo o ñūxiví sa kuenta iña mii ko. Ntē ña kuví o kuēnta iña mii kó dí. ⁸Te kuntuo o ñūxiví sa ne, vii ō vata koo é kūvi ka'an ñá'a san tsi dóo ka'nu Xuva kō. Te kūvi ó ne, kuví o váta koo é kūvi ka'an ñá'a san tsi dóo ka'nu Xuva kō. Tsi kuān te ntántoo ká o, kuān te kuví ō ne, ntáduku ntée o Xuva kō. ⁹Tsi xi'í Cristú ne, ntōto xtuku ña vata koo é vii ña Tó'ō ña xi'í san ne, ñi ña ntantíto sán dí.

¹⁰Xō'ón ne, ¿nté kui kaka'an ntéen ntun ta'an o tsi ña vá'a ō nuu i é kade ta'an o? Xō'ón dí ne, ¿nté kui kainchu'vin ntún ta'an o dí? Tsi un ntí'í o kuntāñi ó nuú Cristu dá kā'an ñá xoo é vā'á i ne, xoo é ña vá'a i dí. ¹¹Tsi tú'un Xuva kō ne, kaka'an:

Nuu é ntaā i é kākā'án u, ka'an
Xúva kō,
tsí nakunchíti un ntíí ntíí ña'a
nuú ko.

Ká'an ūn ntíí ntíí ña'a san tsí
Xuva kō né, dōó ka'nu ña,
ka'an ña. ¹²Kidáa ne, ká'an o ni
Xuva ko kui kui uun ō nee iña é idé
ō xé un xé un ō.

**Ña kú de ō é kō'xó ntéé ta'an
ko nuū i é kīni kaa san**

¹³Dukuān ne, náa i é kā'an ntée o ta'an kō ne, koó ntii ō é ña víi ō nee iña é kō'xó ntéé ta'an kō, o nēe nuu i é natívi iní ña é kākuinti'xe ña.

¹⁴Iní u tsi ña tuvi nee iña é da mii e dóo dentu káa, tsí kuan ō nañéle Xúva ko Jēsuú ko. Ntá tsi tē kuiní ña'a san tsí ña vá'a ō é vii ñá ne, ñá vā'á ō ntí'xe é vii ña. ¹⁵Ntá tsi te da mii é kā'xín da neé ka nuu i, kuān te dóo u'vi kakúvi ta'an o kuenta iña í ne, ñá kakuinima ntí'xe o ta'an o. Ñá ku kuē'en é kūnaá ta'an o kuenta iña i é ncho ka'xin, tsí xi'í Cristu kuēnta iña ñá dí. ¹⁶Ñá ku vii ntó nee nuu i vata koo é ña kuví ka'an kīni ñá'a san kuēnta iña i é kade nto. ¹⁷Tsi mí kadē kú've Xuva kō né, ña té ini nee é ka'xi o ne, ō nee é ko'o ō. Ntá tsi sá'a ntio Xuva kō é vii ó ne: Vii ō é vā'á, vatā ó kaka'an ña. Kuntuo vá'a o ni ta'an ko, ni Xuva kō dí. Kunū díní nima kó dí. Un ntíí ntíí sá'a ne, ní'i ko kuēnta iña Espíritū Sántū san. ¹⁸Xoó ña'a é kuān ó kade ña dá kade tsiñu ña iñá Cristú ne, dōo díní Xuva ko ni ña. Ká'an ñá'a sán dí tsi dóo vā'á ó de ña.

¹⁹Dukuān ne, koó ntii ō é kuntuo vá'a o ni ta'an kō. Xntii ta'an ō e díí ka kuinti'xe ko Xuva kō. ²⁰Ñá ku natívin tsiñu Xuva ko kuenta iña i é ncho ka'xin. Nuú é ntaā i tsi ña tuví da neé ka nuu i é kā'xin é ña

vá'a. Ntá tsi te kō'xó ntēe ta'an o kuenta iña i é kaē'xín ne, ñá vā'á o den. ²¹Tsí díí ka vā'á o é ña ka'xin kúñū, nté ko'on vinú, ntē ña viín da nēe ka nuu i é na kō'xó ntēe ta'an o. ²²Nee iña é kuinti'xe o kuenta iña i sá'a ne, iña míi o ni Xuva kō. Dōo diní ko te vii o é ini o tsí ntio Xuva kō é vii o. Kidáa ne, ña túvī nté kui ka'án nima ko tsi ña vā'a o de o. ²³Ntá tsi te xōo ña'a e ña ini ña te vā'á o é ká'xi ñá ne, o tē ña vā'á o é ká'xi ñá da nēe ka ne, tē kuvi é'xi ña ne, iō kuetsí ña, tsí ña kaé'xi ña vatā ó kakuinti'xe ña. Tsí da nēe ka nuu i é viín ne, tē ña kuinti'xe o te vā'á o é viín ne, kaden kuetsi te viín.

Vii o é ntio ta'an kō, ñá ku vii o nee iña é ntio mii kō

15 Xo'ō e ntákuinti'xe vā'a kō ne, kantio é xntii o ta'an kō, ña é vata kuinti'xe vā'a i san, vata koo é kūtuni ña nee é vā'a. Ña kú de o kuēnta da míi iña mii ko. ²Vii o é vā'á, e xkúntee iní ta'an kō, é un é un o, vata koo é vā'á koo ni ñá, vata koo é díí díí ka na kuinti'xe ña di. ³Tsí Cristú ne, ña ni íde ña nee iña é ntio mii ñá. Tsi kúvi ña vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō: “Dá ka'an kíni ña'a san iña ó ne, dúku ntēe u xu'ú di”, ka'an. ⁴Tsí un ntí'í tú'un Xuva kō é úve na'a nte ntúvi di'na ne, úvē na'a vata koo é na kútú've kō nté koo kuntoo o. Tsi tú'un ña ne, kaka'an nté koo kutíi kō é na kuntetu o nī nté koo kunuu ka'nu nima kó di. Dukuān ne, ntantétu o é nī'i ko é vā'á nta'a Xuva kō. ⁵Xuva kō, ñá é káta'xi é kútíi kō, é ñáku'ún ka'nu nima kó ne, na tǎ'xi

ña é uun tsi kadā kuení nto ni tā'an ntó vatā o nañé'e Jesucristu ko é vii o, ⁶vata koo é uun tsi tatsin ntó ni ūun tsi díki nto kada ká'nu nto Xuva ko, Uvā Tó'o ko Jesucristu.

É ká'an ntódo ña tú'un va'á san iña ña é ña te ña Israeé san

⁷Dukuān ne, vā'a koo víi nto ni tā'an nto xe un xé un nto vatā o dé Cristu ni ntó vata koo é na kada ka'nu ña Xuva kō. ⁸Tsí kaka'án u ni ntó tsi kí'xi Cristu vata koo é xntii ñá ña Israeé san é kūtuni ña nee iña é nuu é ntaā í iña Xuva kó nī é ntāda ntaa ña tú'un é xe'é Xuva ko xu'u ña ni ñata kō kídaa. ⁹Kí'xi ñá di vata koo é ká'an ña é ña te ña Israeé san tsi dóo va'á Xuva kō é ntuntá'ví ini ña ña. Kuān ó kakuvi vatā ó uve na'a tú'un Xuva kō mí káka'an Dávii:

Kada ka'nu ú nto mé'ñū ña'a, ñá é ña te ña Israeé san.

Kata ú iña nto tsi dóo ka'nu nto, ka'an ña. ¹⁰Kaka'an xtúku tú'un Xuva kō di:

Kuntōo dínī ntó, ña é ña te ña Israeé, ni ñá'a, ña ntáduku ntée Xuva kō, ka'an. ¹¹Kaka'an xtúku di:

Un ntíí ntíí ña'a, ña da nēe ka tatá i ne,

ina kada ka'nu ña Xuva kō!

ka'an. ¹²Isaiá di ne, kaka'an ña: Kene ntita ditsin tatá vi'i Isaii. Kii uun ña'a, ña é kadā kú've iña ñá ntoo da mí'i ká ñuu. Divi ña ne, kuntee ini ñá ñuu san ña,

ka'an.

¹³Tsí Xuva kō, ña é kata'xi é vā'a é kuntetu o né, na tǎ'xi ña é kuntōo

díni nto; na tā'xi ña é kuntōo vá'a nto di, nto'o é intéé ini nto ña. Na tā'xi ña Espíritū Sántū san é xntii ña ntō é kaniī nima ntó kuntētū nto é vá'a koo víi Xuva ko ni ntō.

¹⁴Ntō'ó ta'an miī ko, iní u tsí ñi ñi ntō ne, ini vá'a nto é víi nto é vā'a. Ini vá'a nto nté koo ka'an nto é kūvi kué'e nto ta'an nto itsi. ¹⁵Ntá tsi iō nuu i é ña ni u'ví ko é kā'án u ni nto dā táxnūu u tú'ún sa'á iña ntó, vata koo é ña kunáa ini nto. Kade u sá'a tsí kuan ō tá'xi Xuva ko tsiñu va'á san iñá ko ¹⁶é víi u vata kaa dutu iña Jesúcristu, é nañ'e'le ú ña é ña te ña Israeé san tú'ún va'á iña Xuva ko. Vata tē nakué'e ú ña nta'a Xuva kō vata kaa doméni e dóo xkúntee ini ña. Kuvi ki'i ña ña, tsi e xtúvi tū've Espíritū Sántū san ña é kūvi ña iña Xuva ko.

¹⁷Vata kaa ú xu'u é kākuinti'xe kó Jesucristú ne, e dóo ka'nu kuiní ko é kāde tsiñu ú iña Xuva ko. ¹⁸Ñá tē nee iñá kenē ini kó é kā'án u ni ntō, mii tsi é nté ō dé Cristu ní ko é kā'án u ni ña é ña te ña Israeé san vata koo é na kuinti'xe ña Xuva kō. Kuinti'xe ña da téku ña tú'ún é kāká'án u ni ña, ni dā ini ña nté ō dé u ¹⁹dá xe'le u kuenta nuu i e dóo na'nu ne, ni nuu i e dóo va'á san di é xntii Espíritū Sántū sán ko. Dukuān ne, nté ñuú Jerusaleen ún tsi nte ñuú Liricú ne, kaka'an ntódo ú kaniī tú'ún va'á san iñá Cristu. ²⁰Tsi xió ntii u é kā'an ntódo u tú'ún va'á san da mí'i ka mí vāta kutúni ñá'a san xoo é Cristu i. Kidáa ne, ña kúvi kā'an ñá'a san te nāki'i nuu ú tsiñu tuku ña'a. ²¹Ncho víi u vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō:

Ña é vāta xoxo ka'an í ni ñā ne,
kutuni ñā ve.

Ña é vāta tekú í kuenta iña ñā
ne, kiní ña ve,
ka'an.

Ncho ki'ín Pablu ñuú Roma

²²Dukuān ne, ña ni kúvi kī'ín u kikoto ní'ni ú nto, kuān té ki'ín itō ntío ko é kī'ín u. ²³Ntá tsi vevíi ne, é nt'i tsiñu kó i'a. Dukuān ne, ñá te dā vévii dóo ncho ki'ín u, kíkoto ní'ni ú nto ne, ²⁴te Xuva kō ntio ña ne, kuítā nti'xin ú te kué'én u ñuú Spaña vata koo é kuvi kuntōo díni kúdii nto ni kó ne, dá kuvi xntii kúdii ntó kó é kī'ín ka u. ²⁵Ntá tsi di'na iō tsiñu ki'ín u ñuú Jerusaleen vata koo é xntii kúdií u ta'an ko, ña ntoo ikān. ²⁶Tsí ña ntoo ñuú Macedonia ni ñuú Acayá ne, dē kuení mii ñā é na natāka ñá diu'un iña ña dóo ntā'ví san, ña ntáduku ntée Xuva kō, ña ntoo ñuú Jerusaleen. ²⁷Dōo diní ña tsí kuvi xntii kúdii ña ta'an ña, ñá ntā'ví san. Ntá tsi ió uun nuu i é itá nuu ña é ña te ña Israeé san iña ñá Israeé san. Tsí ña ntákuinti'xe i, ña Israeé san ne, taxnūu ña ña'a vata koo é kūtuni ña é ña te ña Israeé san iña Xuva kó di. Dukuān né, te nī'i ña'a, ña é ña te ña Israeé san, iña Xuva kó kuenta iña ñá Israeé san ne, kantio é kué'le ña é kūnaá ntée ña Israeé san ñuxiví sa di. ²⁸Dukuān ne, te kúvi dé nta'a u tsiñu sá'a, tē xe'le ú ña diu'ún san ne, kuítā nti'xin ú mí ntoo nto te kué'én u ñuú Spaña. ²⁹Iní u tsí te xéé u mí ntoo nto ne, xee ní'i ú nuu i e dóo va'a é nāxnuu viko Cristú ko.

³⁰Kuenta iña Xuva ko Jesúcristu, ni kuénta iña i é káta'xi Espíritū Sántū san é kuinima kó ta'an kō ne, kaikan ú nta'a nto, tā'án, te xntii ntō ko é kaniñ nima ntó ka'an ntá'ví nto ni Xuva ko kuénta iñá ko. ³¹Kákan nto nta'a Xuva kō é na nada'an ñā ko dá ncho vií ñā'a san ní ko é kīni kaa, ñā é ñā ntákuinti'xe i san, ñā ntántoo ñuú Judea. Kákan ntō di é na nāku'un dīnī nima tá'an kō, ñā ntoo ñuú Jerusaleen, tē xee ni'í u é ku'éle u ñā, ³²vata koo é, te Xuva kō ntio ñā ne, nakunuu dīnī nimá ko tē xee u mí ntoo nto, dá kūtuví da'na kudíi u ni ntō. ³³Xuva kō, ñā katá'xi é kuntōo vá'a o ne, kunūu mé'ñu kunuu dava ñā nto. Kuan koo na kōo.

Kataxnūu Pablú ntiusi

16 Ntio ko é kīni nto tsi dóo va'á ñā'a ta'an ko ñadī'i, ñā nani Febe, ñā kaxntii ini ukun ñuú Cencrea. ²Vá'a koo vií nto ni ñā te xēe ñā. Kuiko ñu'u nto ñā vata tsi te Xuva kō. Xntii nto ñā nee iña é kátaan núu ñā, tsi dóo ini xntii ñā ta'an ko, ni xū'ú di.

³Naku'éle nto ntiusi ñā nani Āquila ni ñādī'í ñā Prisila, ñā ntáde tsiñu dadīi nī ko iña Jesúcristu, ⁴ñā é díi sa ni kunaá ntuvi iña i é nada'an ñā ko. Ñā te da mii tsu é kānakuéle ú sintiá'vi nta'a ñā, tsí un ntíí ntíí ñā ini ukún ñā é ñā te ñā Israeé san ne, kuan o ka'an ñā di. ⁵Naku'éle nto ntiusi un ntíí ntíí ñā ntákuinti'xe i, ñā ntánataká nuu nú vi'i ñā kán di. Naku'éle nto ntiusi Epenetu, ñā e dóo ntio ko. Di'na ñā kuñti'xe ñā Cristu é un ntíí ntíí ñā

ñuú Asia. ⁶Naku'éle nto ntiusi ñā nani Māria, ñā e dóo dé tsiñu ina nto. ⁷Naku'éle nto ntiusi Andrónicu ni Júnia, ñā ñuú ko. Dadīi tsi ñu'u kutū ú ni ñā. Iní pustrú san e dóo va'á ñā'a ñā. Di'na ñā kuñti'xe ñā Cristu é xū'u.

⁸Naku'éle nto ntiusi Amplíatu, ñā e dóo ntio kó cuenta iña Xuva ko. ⁹Naku'éle nto ntiusi tá'an ko Ūrbanu, ñā é dadīi ntáde tsiñu o ni i kuénta iñá Cristú, ni Ēstauqui, ñā e dóo ntio kó di. ¹⁰Naku'éle nto ntiusi Apéle di, ñā e dóo vá'a o dé nuú Cristu. Naku'éle nto ntiusi ñāvi'í Aristobulú di. ¹¹Naku'éle nto ntiusi ñā ñuú ko, ñā nani Herōdiuun, ni un ntíí ntíí ñāvi'í Narcisu, ñā ntákuinti'xe i Xuva kō. ¹²Naku'éle nto ntiusi Trífena ni Trífosa, ñā ntáxio ntii ntáde tsiñu iña Xuva ko. Naku'éle nto ntiusi tá'an ko Prēsida, ñā e dóo ntio ko. Un vá'a o vá'a tsi kade tsiñu ñā iña Xuva ko. ¹³Naku'éle nto ntiusí Rufu, ñā é nakaxnúu Xuva kō, ni dí'í ñā é vata te dí'í mii kó ñā di. ¹⁴Naku'éle nto ntiusi Asíncritu, ni Flégonti, ni Hérme ni Pátroba, ni Hérma, ni un ntíí ntíí ta'an kō, ñā ntáduku ntée Xuva kō dí, ñā ntoo ni'i ñā. ¹⁵Naku'éle nto ntiusi Filólogu, ní Julia, ni Néreu, ni tā'an ñā Olimpa, ni un ntíí ntíí ta'an kō, ñā ntáduku ntée Xuva kō di.

¹⁶Kaniñ nima ntó naku'éle nto ntiusi tá'an ntō é un é un ntō, tsi ntáduku ntée nto Xuva kō. Ñā ntánataká nuu ini un ntíí ntíí úkūn mi ntánuu iní ñā Cristú ne, taxnúu ñā ntiusi ntó di.

¹⁷Ká'án ú ni nto, tā'an, é na kōto nto xoo é kade i é ñāa núu nto ni tā'an nto, xoo é kanat'ívi nuu i e

ntákuinti'xe nto, tsí e túku nuu i e ntánakuā'a ña nto naa i é nakuā'a ú nto. Ñá ku kīni nuu nto iña ña, ¹⁸tsí ña túvi neé tsiñu ntáde ña iña Tó'o ko Jesúcristu, tsí da mii tsí é ntio mii ñā e ntáde ña. Ntaéni nta'ví ña ña'a, ña é ña tú've i san, da dóo vá'ā ó ntáka'an ña, tsi dóo ini ña nté koo ka'an ña. ¹⁹Iní un ntíí ntíí ña'a tsi ntántikīn nto tú'ūn va'á san. Dóo diní ko te kuān ó de nto. Ntá tsi ntio ko é na kūtú've va'á nto nté koo vií nto é vā'a. Ñá te ntio ko é na kūtú've nto é vii nto é kīni kaa. ²⁰Vi'a vé ne, Xuva kō, ña kata'xi é kuntōo vá'a o ni ta'an kō ne, ñá kukuíí ka ña é tā'xi ña é kūvi vií nto nī Tó'o e ña vá'ā san. Na nāxnuu viko Tó'o ko Jesúcristu nto.

²¹Timoteu, ña é kade tsiñu nī kó, nī ñavi'i kó Luciu ni Jásuun ni Sosípaté dī ne, taxnúu ña ntiusi ntó dī.

²²Xu'u é Terciú u, kaxntée nā'á u tú'ūn sal'á iñá Pablú ne, taxnúu ú ntiusi ntó kuenta iña Xuva kó dī.

²³Taxnúu Gayú ntiusi nto, tsí divi ñā tá'xi ña vi'i ña é kutúví u

ne, tā'xi ña é kuntōo un ntíí ntíí ña ntáduku ntée xúkūn sán dī. Erastu, ñá kade tsiñu diki i ñuú sal'á ne, ni ta'an kō Cuartú ne, taxnúu ña ntiusi ntó dī. ²⁴Na nāxnuu viko Tó'o ko Jesúcristu ntó, un ntíí ntíí nto. Kuan koo na kōo.

Nchu'un e ntíí nte ata i

²⁵iNa kata ō nchu'ún Xuva kō! tsí divi ña kūvi ta'xi ña é na kuinti'xe vá'a nto vatā ó kaka'án u ni nto dá nañé'e ú nto tú'ūn va'á iña Jesúcristu. Tsí nañé'e Xúva ko ko nuū i é tūvi xu'u un tsi nte dí'na dá iñi ntu'u ñúxivi san. ²⁶Ntá tsi vevíí ne, xé'e ñā é kūtuni un ntíí ntíí ña'a nee iña é ncho ka'an tú'ūn e xntée na'a ña ntáka'án naa Xuva ko kídaā. Tsí Xuva kō, ña é kántíto ntii dañu ntūvi ne, ntio ña é kūtuni un ntíí ntíí ña'a san vata koo é na kuinti'xe ña ne, kada ntaa ña é kāka'an ña.

²⁷Xuva kō, ña é kuvi ūun tsi, ña e dóo ki'in iní í ne, divi ñā é na kūnuu iní ko ña ntii dañu ntūvi kuenta iña Jesúcristu. Kuan tsi koo na kōo.